

Word List

Unit 1 – A Hard Day's Work

1a

aim /eɪm/ (v) = to plan to do sth

tu: planować

app developer /æp dr'veləpə/

(n) = sb whose job is to create software applications

programista tworzący aplikacje

be fired /bi 'faɪəd/ (v) = to lose my job because I don't meet the standards **zostać zwolnionym z pracy**

be made redundant (phr) = to lose my job because there is no more work **zostać zwolnionym z pracy (w ramach redukcji etatów)**

breaking news (phr) = information about an event happening now **wiadomości z ostatniej chwili**

candidate /kændɪdæt/ (n) = a job applicant **kandydat (na jakieś stanowisko)**

career /kə'reɪə/ (n) = the period of your working life **kariera**

client /'klaɪənt/ (n) = sb who pays sb else to receive a service or advice **klient**

communication skills /kə'mju:nɪk'eɪʃən skilz/ (pl n) = the ability to talk and express yourself clearly **komunikatywność, umiejętność komunikacji**

computer programmer /kəm'pjʊ:tə ,prəʊgræmə/ (n) = sb whose job is to create programs for computers **programista komputerowy**

congratulate /kən'grætʃuleɪt/ (v) = to give sb your good wishes when sth pleasant happens to them **pogratulować (komuś)**

content /kɒntent/ (n) = whatever is contained in written or published material **zawartość, treść**

content creator /kɒntent kri'eɪtə/ (n) = sb responsible for providing information about a business, etc on social media **twórcą treści publikowanych w mediach społecznościowych (np. na temat firmy)**

customer service /kʌstəməs 'sɜ:vɪs/ (n) = an area of work that involves helping customers **obsługa klienta**

deadline /dedlɪn/ (n) = the time by which sth must be done **ostateczny termin**

deal /di:l/ (n) = a special offer **tu: oferta specjalna**

dedication /dɛdɪ'keɪʃən/

(n) = commitment to a task **zaangażowanie, poświęcenie, oddanie**

digital marketer /dɪdʒɪtl 'markɪtə/ (n) = sb whose job is to promote products through the Internet **osoba promująca dane produkty w internecie**

duty /dju:tɪ/ (n) = an obligation **obowiązek (np. zawodowy)**

employee /ɪm'plɔɪ:ə/ (n) = sb paid to work for sb else **pracownik**

engage (with sth) /ɪn'geɪdʒ/ (v) = to spend time on sth trying to understand it better **tu: zapoznawać się z treścią**

experienced /ɪk'spi:rɪənəst/ (adj) = knowledgeable; skilled **doświadczony**

figure out /fɪgər 'aʊt/ (phr v) = to work out; to understand **zrozumieć, rozpracować coś**

full-time /'fʊl 'taɪm/ (adj) = working for the whole part of the working day/week **pełnoetatowy**

giggle /'gɪgl/ (v) = to laugh in a childish way **chichotać**

give away /'gɪv ə'wei/ (phr v) = 1) to reveal; 2) to offer for free **1) ujawnić, 2) rozdać za darmo**

give off /'gɪv 'ɒf/ (phr v) = to emit **wydzielać (np. zapach), emitować (np. ciepło)**

give out /'gɪv 'aut/ (phr v) = 1) to hand out; 2) to be completely used up

1) rozdać, 2) zużyć się

give up /'gɪv 'ʌp/ (phr v)

= to stop doing sth; to quit **przestać coś robić, zwolnić się z pracy**

goal /'gəʊl/ (n) = an aim **cel**

guilty feeling (phr) = the feeling that you should not be doing sth; the feeling of deep regret **poczucie winy**

innovative /'ɪnə'vetɪv/ (adj) =

coming up with original ideas **innowacyjny, nowatorski**

intern /'ɪntɜ:n/ (n) = a young person, usually a student, in practical training **stażysta**

IT technician /aɪ 'ti: tek'nɪʃən/

(n) = a computer mechanic **technik komputerowy**

job /dʒɔ:b/ (n) = what sb does to earn money **zawód, praca**

main duty (phr) = the most important responsibility

główny obowiązek

major company (phr) = a very important firm **duża firma o mocnej pozycji na rynku**

majority /mə'dʒɔ:rəti/ (n) =

most of a group **większość**

occupation /'okkjup'reɪʃən/

(n) = a formal word for "job" **zawód, profesja (określenie oficjalne)**

offence /'ɒfəns/ (n) = making sb feel embarrassed or upset **obraza, zniechęcenie**

openly available (phr) =

accessible to everybody **ogólnie dostępny**

part-time /pɑ:t 'taɪm/ (adj)

= working for only part of the working day/week **zatrudniony na część etatu, niepełnoetatowy**

position /pə'zɪʃən/ (n) = a job

stanowisko, posada

presence /'prezəns/ (n)

= the state of sb/sth existing in a place

obecność (tu: w mediach społecznościowych)

profession /prə'feʃən/ (n) = a job requiring experience and qualifications **zawód, profesja**

resign /rɪ'zain/ (v) = to leave my job **zrezygnować/ odejść z pracy**

retire /rɪ'taɪə/ (v) = to stop working because of old age **przejść na emeryturę**

social media /səʊʃəl 'mi:dɪə/

(n) = Facebook, Twitter,

YouTube, etc **media społecznościowe**

social media influencer

/səʊʃəl 'mi:dɪə ,infljuənəs/

(n) = a trustworthy user of the social media

who can affect a large number of users **osoba kształtuająca opinię**

za pomocą mediów społecznościowych

social media manager

/səʊʃəl 'mi:dɪə ,mæni'dʒə/

(n) = sb whose job is to control the social media

of a business, etc **osoba zarządzająca mediami społecznościowymi**

w danej firmie, specjalista do spraw mediów społecznościowych

special deal (phr) = a special offer **oferta specjalna**

trained /treɪnd/ (adj) =

having been taught a skill **wyszkolony, wykwalifikowany**

vacancy /veɪkənsi/ (n) = a job or position which has not been filled **wakat, wolne stanowisko**

web designer /web dɪ,zainer/

(n) = sb whose job is to design websites for businesses, etc **projektant stron internetowych**

1b

careers adviser /kə'riəz

əd'veɪrə/ (n) = a professional who advises people about the most suitable job for each one **doradca zawodowy**

dash /dæʃ/ (v) = to go somewhere very quickly

pędzić, gnać, rzucić się (np. do ucieczki)

make excuses (phr) = to try to explain why you didn't do sth **usprawiedliwić się**

Word List

sales figures /'selz ,figəz/ (pl n) = how many products have been sold during a period of time **volumen sprzedawy, liczba sprzedanych produktów**

1c

attentive to detail (phr) = paying close attention to every single piece of information **zwracający uwagę na szczegóły**
caring /'keərnɪŋ/ (adj) = considerate and helpful **opiekuńczy, troskliwy**
cooperative /kəʊ'pərətɪv/ (adj) = able to work well with others **potrafiący pracować w zespole**
decisive /dɪ'saisɪv/ (adj) = able to make decisions easily and quickly **potrafiący szybko podejmować decyzje, zdecydowany**
fluent /'fluənt/ (adj) = able to speak a foreign language very well **mówiący płynnie w języku obcym**
motivated /mə'tɪvɪteɪtɪd/ (adj) = enthusiastic and eager to do sth **zmotywowany**
organised /'ɔ:gənaɪzd/ (adj) = able to plan things well **zorganizowany**
problem-solver /'prɒbləm ,sɒlvə/ (n) = sb who can easily find answers to problems **osoba potrafiąca rozwiązywać problemy**
qualified /'kwɒlfɪfaɪd/ (adj) = having the necessary knowledge and skills for a job **wykwalifikowany**
skilled /skɪld/ (adj) = having the necessary abilities to do sth well **zręczny, wprawny**
strategic thinker (phr) = sb who can easily make effective business plans **osoba odpowiedzialna za strategiczne plany firmy**
team oriented /'ti:m ,ɔ:riəntəd/ (adj) = willing to collaboratively work with, and contribute to, a group **nastawiony na pracę w zespole**

Culture 1

arrange /ə'reɪndʒ/ (v) = to organise sth **umówić (np. wizytę)**
cover /kʌvə/ (v) = to pay for sth **pokryć (np. koszty podróży)**
currently /kə'rəntli/ (adv) = now **obecnie, aktualnie**
down on one's luck (phr) = in a difficult situation due to lack of money **w trudnej sytuacji finansowej**
eligible /'elɪdʒəbəl/ (adj) = having the necessary qualifications in order to receive benefits, etc **spełniający wymagania, uprawniony**
National Insurance
contributions /næʃənəl ɪn'ʃuərəns kəntrɪ,bju:ʃənz/ (pl n) = money paid by an employee to the government in order to get welfare benefits **składki odprowadzane przez pracodawcę na ubezpieczenie społeczne**
out of work (phr) = unemployed **bezrobotny**
present /pri'zent/ (v) = to show sth **prezentować**
proof /pru:f/ (n) = evidence **dowód**
prospective /prə'spektɪv/ (adj) = expected; future **przyszły**
recruitment agency /rɪ'krutmənt ,eɪdʒənsi/ (n) = a business responsible for finding suitable workers for businesses, etc **agencja rekrutacyjna**
unemployment benefit /ʌnɪm'plɔɪmənt ,ben'eft/ (n) = money paid by the government to sb jobless **zasilek dla bezrobotnych**

Unit 2 – Places to Visit

2a

a dream comes true (phr) = sth that sb had wished for has now become a reality **(o marzeniu) spełnić się**

air-conditioned room (phr) = a room with a system installed that controls its humidity and temperature **pokój z klimatyzacją**

amusement park /ə'mju:zment pa:k/ (n) = a funfair **park rozrywki**

architecture /a:kitektʃə/ (n) = the art of designing buildings **architektura**

be located /bi ləʊ'keɪtɪd/ (v) = to be situated **być położonym**

be surrounded /bi sə'raʊndɪd/ (v) = to be encircled on all sides by sth **być otoczonym**

be taken aback /bi ,teɪkən ə'bæk/ (phr v) = to be surprised (by sth) **być zaskoczonym (czymś)**

brochure /brəʊʃə/ (n) = a booklet that provides information on package holidays and holiday destinations **tu: broszura z ofertą biura podróży**

business meeting /bɪznəs ,mi:tɪŋ/ (n) = a gathering to talk about business **spotkanie biznesowe**

charming /tʃɑ:mɪŋ/ (adj) = attractive; appealing **czarujący**

cuisine /kwr'i:zɪn/ (n) = a style of cooking **kuchnia (sposób przyrządzania posiłków)**

desert climate (phr) = the weather conditions in a place with very low precipitation **klimat pustynny**

dispense /dɪ'spens/ (v) = (of an ATM or a vending machine) to give money, beverages, etc **(o automacie) wypłacać pieniądze, wydawać (np. napoje w puszkach)**

endless /'endləs/ (adj) = not having an end; very many **nieskończony, niekończący się**

excursion /ɪk'skə:ʃən/ (n) = a short journey made for pleasure or educational purposes **wycieczka**

expedition /ekspə'dɪʃən/ (n) = a long organised journey

for a particular purpose, especially to a dangerous or distant place **wyprawa**

gold trade (phr) = the activity of buying, selling or exchanging gold between people, firms or companies **handel złotem**

golden sand (phr) = a yellowish sandy beach **złoty piasek (na plaży)**

head out /hed 'aut/ (phr v) = to set off; to start on a journey **wyruszyć, rozpocząć podróż**

historic /hɪ'storɪk/ (adj) = being important in history **historyczny, zabytkowy**

historical /hɪ'storɪkəl/ (adj) = that existed in the past and is a part of history **historyczny**

hospitality /hɒspɪ'tæləti/ (n) = the act of welcoming guests and treating them well **gościnność**

host /həʊst/ (n) = sb that has invited you to their home and provides you with accommodation **gospodarz domu**

leaflet /li:flət/ (n) = a piece of paper that gives information on a product, political idea, etc **ulotka (np. reklamowa, propagandowa itd.)**

luxury hotel (phr) = a hotel which is very expensive **luksusowy hotel**

major sandstorm (phr) = a very big windstorm with large amounts of sand and dust **wielka burza piaskowa**

minor /'maɪnə/ (adj) = of little importance **mało ważny, drugorzędny**

minor port (phr) = a port of little importance **niewielki port**

pick up /pɪk 'ʌp/ (phr v) = to go and buy sth **tu: pójść i kupić**

previously /pri:vɪəslɪ/ (adv) = in the past **poprzednio, wcześniej**

range /reɪndʒ/ (v) = to vary **tu: (o temperaturze) sięgać, osiągać wartość**

refreshments /rɪ'freʃmənts/ (pl n) = snacks and drinks provided during a meeting, conference, party, etc
przekąski
seafront /'si:frent/ (n) = the part of a town on the coast next to the beach **bulwar nadmorski**
shop window /ʃɒp wɪndəʊ/ (n) = a display window at a small retail store **witryna sklepową**
shower /'ʃaʊə/ (n) = a short period of heavy rain
tu: przelotny deszcz
stunning /'stʌnɪŋ/ (adj) = amazing **zapierający dech w piersiach, robiący ogromne wrażenie**
suite /su:t/ (n) = a very expensive and luxurious set of rooms in a hotel
apartament (w hotelu)
take in /teɪk 'ɪn/ (phr v) = to trick sb **nabrać kogoś, oszukać**
take off /teɪk 'ɒf/ (phr v) = (of a plane) to leave the ground **(o samolocie) wystartować**
take sb out /teɪk 'aʊt/ (phr v) = to invite sb and go out with them **zabrać kogoś (np. do restauracji)**
take to /teɪk tə/ (phr v) = to start liking sb/sth **polubić coś/kogoś**
tour /tuə/ (n) = a journey with stops at places of interest **wycieczka krajoznawcza**
tower /taʊə/ (v) = to be a lot higher than sth else **wzniścić się wysoko, przewyższać**
voyage /'vɔɪɪdʒ/ (n) = a journey on a ship or boat **rejs**
wander /'wɒndə/ (v) = to walk slowly without a specific destination in mind **spacerować bez sprecyzowanego celu, włóczyć się, wędrować**

2b

afternoon nap /a:ft'nu:n næp/ (n) = a short sleep taken usually after lunchtime **popołudniowa drzemka**

charge /tʃɑ:dʒ/ (v) = to run very fast towards sb/sth
pędzić/biec w kierunku jakiejś osoby lub obiektu, szarżować
lodge /lɒdʒ/ (n) = a small house or hotel, usually in the countryside or the mountains **domek letniskowy**
music pours out of sth (phr) = music flows melodically out of a sound system **muzyka sączy się z (np. głośnika)**

2c

crash my hire car (phr) = to hit another vehicle with my rented vehicle **rozbić wypożyczony samochód**
get badly sunburnt (phr) = to severely burn your skin by staying in the sun for too long **doznać poważnego oparzenia słonecznego**
get food poisoning (phr) = to become ill after eating bad food **zatrucić się nieświeżą żywnością, dostać zatrucia pokarmowego**
get lost (phr) = to be unable to find your way **zgubić się**
get stung by a jellyfish (phr) = to be bitten by a sea creature with a body like jelly and tentacles **zostać poparzonym przez meduzę**
have a noisy hotel room (phr) = to be given a bedroom in a hotel that is not quiet **mieć pokój hotelowy, w którym panuje hałaś**
lose my passport (phr) = to not know where my travel ID is **zgubić paszport**
miss my flight (phr) = to be too late to travel on a plane before it takes off **spóźnić się na lot**

Culture 2

arrive /ə'rərv/ (v) = to get to your destination **przyjechać, przybyć**
beauty /bju:tɪ/ (n) = the quality of being attractive **piękno**

challenging /tʃælɪndʒɪŋ/ (adj) = not easy **stanowiący wyzwanie, wymagający**
crystal-clear /krɪstl 'klɪə/ (adj) = transparent like glass **krystalicznie czysty**
dome /dəʊm/ (n) = a round roof **kopuła**
flat /flæt/ (adj) = having a straight level surface without curves **płaski**
furiously /'fjuəriəsli/ (adv) = very angrily **z furią, ze złością**
greedily /'gri:dɪli/ (adv) = in a way that shows that you want more of sth than you actually need **tu: łapczywie**
huge /hju:dʒ/ (adj) = very large; massive **ogromny, olbrzymi**
massive /'mæsɪv/ (adj) = very large; huge **wielki, ogromny, olbrzymi**
shout (at sb) /ʃaut/ (v) = to yell at sb with anger **krzyczeć (na kogoś)**
summit /sʌmɪt/ (n) = the top (of a mountain) **wierzchołek (góry)**
variety /və'rɪətɪ/ (n) = a range **różnorodność, rozmaitość**

Unit 3 – Fun Time

3a

adult /ædʌlt/ (n) = a person over 18 **osoba dorosła**
affordable /ə'fɔ:dəbəl/ (adj) = not expensive **w przystępnej cenie**
all /ɔ:l/ (det) = the whole of sth **cały**
audience /ɔ:diəns/ (n) = a group of people who watch a performance **publiczność, widownia**
author /'ɔ:θə/ (n) = a writer **autor**
be in stitches (idm) = I can't stop laughing **zrywać boki ze śmiechu**
blockbuster production (phr) = a very successful show **przebój, hit kinowy**

memorable moment (phr) = a short time period worth remembering **niezapomniana chwila**
minute /'mɪnɪt/ (n) = each of the sixty units of an hour **minuta**
moment /'məʊmənt/ (n) = a very short period of time **chwila, moment**

Word List

original /ə'rɪdʒɪnəl/ (adj) = not done before **oryginalny**

overpriced /ə'puvə'praɪst/ (adj) = costing more than it is worth **w zbyt wysokiej cenie, zbyt drogi**

pane /peɪn/ (n) = a piece (of glass) **szyna**

permanent /pɜː'menənt/ (adj) = going on for a long time **stały, trwały**

professional team (phr) = an athletic team which gets paid to play **drużyna zawodowa**

recognisable /rekɔgnarzəbəl/ (adj) = able to be identified from previous knowledge **rozpoznawalny**

recognisable name (phr) = a well-known actor/actress **aktor/aktorka o rozpoznawalnym nazwisku**

regular visit (phr) = visiting a place quite often **częsta/ regularna wizyta**

regularly /regjʊlərlɪ/ (adv) = frequently **regularnie**

run away /rʌn ə'weɪ/ (phr v) = to leave quickly; to escape **uciec**

run into /rʌn ɪntə/ (phr v) = to meet sb by chance **spotkać kogoś przypadkiem, wpaść na kogoś**

run out of /rʌn 'aut əv/ (phr v) = to have no more of sth **(o czymś) skończyć się, zabraknąć**

run over /rʌn ə'uva/ (phr v) = to hit sb/sth with a vehicle **przejechać kogoś samochodem**

run through /rʌn θru:/ (phr v) = to practise sth **tu: przeczytać szybko, aby powtórzyć rolę**

scene /sɪn/ (n) = a part of a theatrical play or film **scena**

screenwriter /skrɪn'reɪtə/ (n) = sb who writes scripts for films or TV shows **scenarzysta**

separate /sepəreɪt/ (v) = to keep two things apart **oddzielać, rozdzielać**

series /'səri:z/ (n) = a number of similar events one after the other **tu: cykl**

spectator /spek'teɪtə/ (n) = sb who watches a public or a sports event **widz**

stage /steɪdʒ/ (n) = the raised platform where actors perform **scena**

stand-up comedy /,stændʌp 'kɒmədi/ (n) = a type of show in which one performer tells jokes to the audience **monolog komika**

występującego przed publicznością

sth comes to a standstill (phr) = there is no activity at all in sth **coś zatrzymuje się**

the last minute (phr) = the very final moment before sth happens **ostatnia chwila**

the minute (that) (phr) = the moment that **w chwili (gdy)**

the time is right/ripe (idm) = this is the most suitable time for you to do sth **nadszedł właściwy czas**

time /taɪm/ (n) = what we measure in hours, days, months, etc **czas**

total /təʊtl/ (adj) = complete **cały, całkowity**

unlike /ʌn'lаɪk/ (prep) = not the same as

tu: niepodobny do;
w przeciwnieństwie do

usher /ʌʃə/ (n) = sb whose job is to show people to their seats in the cinema/theatre **bileter (w kinie, teatrze)**

varied /veərid/ (adj) = having lots of different elements **zróżnicowany, urozmaicony**

venue /'venju:/ (n) = the place for an event, meeting, etc **miejsce (np. spotkania)**

whole /həʊl/ (adj) = including every part of sth **cały**

3b

duration /dju'reɪʃən/ (n) = how long sth lasts **czas trwania**

escape room /'skeip ru:m/ (n) = a game in which the players find clues in order to escape from a room where they are locked **escape room (gra, której uczestnicy szukają wskazówek, jak wydostać się z pokoju, w którym są zamknięci)**

packed /pækɪt/ (adj) = overcrowded **zatłoczony**

weather forecast /'weðəfɔːkəst/ (n) = information about the weather for the next days **prognoza pogody**

3c

amused /ə'mju:zd/ (adj) = entertained **rozbawiony**

amusing /ə'mju:zɪŋ/ (adj) = entertaining **zabawny, śmieszny**

astonished /ə'stonɪʃt/ (adj) = very surprised **zdzumiony**

astonishing /ə'stonɪʃɪŋ/ (adj) = very surprising **zdzumiewający**

bored /bɔ:d/ (adj) = uninterested **znudzony**

boring /bɔ:rɪŋ/ (adj) = uninteresting **nudny**

disappointed /dɪsə'pɔɪntɪd/ (adj) = discouraged **rozczerowany, zawiadziony**

disappointing /dɪsə'pɔɪntɪŋ/ (adj) = unsatisfactory **rozczerowujący**

entertained /entə'teɪnd/ (pp) = having enjoyed yourself **dobrze się bawiący, rozbawiony**

entertaining /entə'teɪnɪŋ/ (adj) = enjoyable **zabawny, przyjemny**

frightened /fraɪtnɪd/ (adj) = afraid **przeszraszony, przerzązony**

frightening /fraɪtnɪŋ/ (adj) = causing fear **przerażający**

interested /intrəstɪd/ (adj) = curious about sb/sth and wanting to find out more about them **zainteresowany czymś**

interesting /intrəstɪŋ/ (adj) = exciting **ciekawy, interesujący**

thrilled /'Orɪld/ (adj) = very pleased **podekscytowany**

thrilling /'Orɪlɪŋ/ (adj) = breathtaking **ekscytujący**

Culture 3

authentic /ɔ:θən'tɪk/ (adj) = genuine **autentyczny,**

oryginalny, prawdziwy

boundary /baʊndəri/ (n) = the imagined line between two areas **granica**

cultural /kʌltʃərəl/ (adj) = concerning the arts **kulturalny, dotyczący kultury**

district /'distrikɪt/ (n) = a local area **dzielnica**

financial /fə'nænʃəl/ (adj) = relating to money and business **finansowy**

informal /ɪnfɔːməl/ (adj) = casual; not official **nieoficjalny**

stroll /strəʊl/ (v) = to take a walk somewhere **Spacerować, przechadzać się**

unique /jur'ni:k/ (adj) = one-of-a-kind **unikatowy, niepowtarzalny, wyjątkowy**

vibrant /vaɪbrənt/ (adj) = very lively **pełen życia, kipiący energią**

Values A: Integrity

bossy /'bɒsi/ (adj) = (of a person) always telling others what to do **przywódczy, apodyktyczny**

buzzword /bʌzwɜːd/ (n) = a word or phrase in frequent use that has become fashionable **modne powiedzonko, popularny zwrot**

consequence /kɒnsɪkwəns/ (n) = the effect of sth **efekt, konsekwencja**

co-worker /kəʊ 'wɜːkə/ (n) = a fellow employee **współpracownik**

due /du:/ (adj) = owed to sb because they deserve it **należny, przysługujący komuś**

ethical /'eθɪkəl/ (adj) = based on what is morally right **etyczny**

own up /əʊn 'ʌp/ (phr v) = to admit (to [doing] sth) **przyznać się (do zrobienia czegoś)**

transparent /træns'pærənt/ (adj) = straightforward and honest **tu: uczywy, szczyry, bezpośredni**

Public Speaking Skills A

get the picture (idm) = to understand sth completely **uzyskać pełny obraz, zrozumieć coś całkowicie**
highlight /haɪlərt/ (v) = to make sth noticeable **podkreślać, wyróżniać**
relevant /reləvənt/ (adj) = connected to the subject that we're talking about **istotny**
résumé /rezjumeɪ/ (n) = a curriculum vitae **życiorys, CV**

Unit 4 – Special Events

4a

apparently /ə'pærəntli/ (adv) = seemingly; as far as one knows **najwidoczniej, najwyraźniej**
attend /ə'tend/ (v) = to be present (at an event, etc) **uczestniczyć w (wydarzeniu, spotkaniu itd.), wziąć udział**
be/get carried away /bi/ get ,kærɪd ə'wei/ (phr v) = to be/get excited **dać się ponieść emocjom**
bizarre /bɪ'zə:/ (adj) = strange and unusual **dziwaczny**
carry (sth) out /,kæri 'aut/ (phr v) = to fulfil sth **zrealizować coś**
carry off /,kæri 'ɒf/ (phr v) = to win (an award, prize, etc) **tu: zdobyć (nagrodę itd.)**
carry on (with) /,kæri 'ɒn/ (phr v) = to continue **kontynuować, robić coś dalej**
cause (for sth) /kɔ:z/ (n) = what makes sth happen **przyczyna (czegoś)**
celebrate /sel'breɪt/ (v) = to rejoice at an occasion **świętować**

ceremony /serə'məni/ (n) = a formal event for celebrating sth
uroczystość, ceremonia
chore /tʃɔ:/ (n) = a task as part of a routine that can be boring or unpleasant **codzienny obowiązek, nieprzyjemna praca**
commemorate /kə'meməreɪt/ (v) = to remember sb/sth important with a special ceremony **upamiętniać**
costume /kɒstjum/ (n) = a traditional set of clothes **tradycyjny strój**
create an effect (phr) = to artificially produce an image or a sound **tworzyć efekt (np. wizualny lub dźwiękowy)**
decorate /dekə'reɪt/ (v) = to add things to sth in order to make it more attractive **dekorować, upiększać**
display /drɪ'spleɪ/ (v) = to show to the public **wystawiać na widok publiczny**
dress up /dres 'ʌp/ (phr v) = to put on formal clothes or costumes **wystroić się, ubrać się elegancko**
end /end/ (v) = to finish **zakończyć (się)**
enter a race (phr) = to take part in a race **wziąć udział w wyścigu**
exchange /ɪks'tʃeɪndʒ/ (v) = to give sb sth and receive sth else in return **wymienić (coś na coś innego)**
gather /gæðə/ (v) = to come together in a place **zebrać/zgromadzić się**
get together (phr) = to gather **zebrać się w jednym miejscu**
hold /həuld/ (v) = to organise (an event) **tu: organizować (np. jakieś wydarzenie)**
hold in place (phr) = to fix sth firmly so that it doesn't move **przymocować**
honour /ɒnə/ (v) = to give public praise to sb **uhonorować, uczcić**
horned /hɔ:nd/ (adj) = with hard pointed things growing on goats'/bulls', etc heads **(o zwierzęciu) rogaty**

keep count (phr) = to write down the total number of sth within a certain time period **zliczać,**
zapisywać liczbę czegoś występującego przez określony czas
lasso /lə'su:/ (n) = a type of rope for catching horses, cows, etc on a ranch **lasso**
last /la:st/ (v) = to continue to happen for some time **trwać**
let off /let 'ɒf/ (phr v) = to make (fireworks, etc) explode **puszczać (np. fajerwerki)**
name /neɪm/ (v) = to give a name to sb/sth **nazwać (coś/kogoś)**
obstacle /'ɒbstəkəl/ (n) = a barrier **przeszkoda**
origin /ɒrɪdʒɪn/ (n) = where sth comes from or begins **pochodzenie**
perform a task (phr) = to carry out a certain piece of work **wykonać zadanie**
procession /prə'seʃən/ (n) = a ceremony in which a line of people moves slowly through the streets **procesja**
professional /prə'feʃənl/ (adj) = done as a job, not as a hobby **zawodowy, profesjonalny**
put up /put 'ʌp/ (phr v) = to put sth at a high place for everyone to be able to see **tu: umieścić coś wysoko, tak aby wszyscy mogli zobaczyć**
remember /rɪ'membə/ (v) = to bring pieces of information into your mind **przypomnieć sobie, pamiętać**
remind (sb about sth) /rɪ'maɪnd/ (v) = to help sb remember sth **przypomnieć (komuś o czymś)**
saddle a horse (phr) = to put a leather seat on a horse before riding it **osiadłać konia**
show off /ʃəʊ 'ɒf/ (phr v) = to display sth in a proud or boastful manner **chwalić się czymś, popisywać się**

spectator /spek'teɪtə/ (n) = sb who watches an organised event **widz, obserwator**

start /sta:t/ (v) = to begin **zacząć, rozpoczęć się**

suit /su:t/ (n) = a jacket and matching trousers or skirt **garnitur, garsonka**

symbolise /'sɪmbəlaɪz/ (v) = to represent sth **symbolizować, przedstawiać**

take place (phr) = (of an event) to happen **wydarzyć się, mieć miejsce**

trim /trɪm/ (v) = to cut off the edges of sth to make it look neat **przystrzyć, przyciąć**

unpredictable /ʌnprɪ'diktəbəl/ (adj) = impossible to know what will happen because of constant changes **nieprzewidywalny**

wander /'wɒndə/ (v) = to walk around **spacerować**

wander the streets (phr) = to aimlessly walk in the streets of an area **włóczyć się ulicami**

watering can /'wɔ:tərɪŋ kæn/ (n) = a container for sprinkling water on flowers **konewka**

wax /wæks/ (n) = a yellow substance produced by bees and used for making candles **wosk pszczeli**

weird /wɪəd/ (adj) = strange **dziwny, dziwaczny**

welcome the spring (phr) = to greet the advent of spring **powitać wiosnę**

workshop /'wɜ:kʃɒp/ (n) = a meeting where a group of people learn a skill or take part in an organised activity **warsztat (spotkanie, podczas którego uczestnicy zdobywają jakąś umiejętność)**

4b

alike /ə'lائک/ (adv) = in the same way; similarly **podobnie**

at random (phr) = without having planned anything **przypadkowo, losowo**

Word List

float /fləʊt/ (n) = a decorated vehicle for parades, festivals, etc **platforma**
(np. na której przewożeni są artyści podczas parady lub festiwalu)
New Year's Eve /nju: ʃiəz 'irv/ (n) = the 31st of December **sylwester**

4c

baby's birth (phr) = the fact that a human being was born **poród, narodziny**
birthday /bəθdeɪ/ (n) = the date when sb was born **urodziny**
graduation /grædʒu'eɪʃən/ (n) = the time when you receive a university degree **ukończenie studiów**
move house (phr) = to start living in a new house
przenieść się (do innego domu lub mieszkania), przeprowadzić się
pass my driving test (phr) = to be successful in a test, which allows me to drive a vehicle **zdać egzamin na prawo jazdy**
retirement /rɪ'taɪmənt/ (n) = the fact that you stop working because of old age **emerytura**
start a new job (phr) = to take up a new position **rozpocząć nową pracę**
wedding /'wedɪŋ/ (n) = a marriage ceremony **ślub**
wedding anniversary /'wedɪŋ ænə,vɜ:səri/ (n) = the date when sb got married **rocznica ślubu**

Culture 4

bachelor's degree /bætʃələz dɪgrɪ:/ (n) = the first academic title that a university/college offers **licencjat, stopień licencjata**
contribution /kɒntrɪ'bju:ʃən/ (n) = what sb gives to sth/ sb along with others **udział, wkład**

dean /di:n/ (n) = the head of a university faculty **dziekan (szef wydziału na uczelni)**
doctorate /dɒktərət/ (n) = the highest academic title **doktorat**
faculty /'fækəlti/ (n) = a university department **wydział na uczelni**
gown /gaʊn/ (n) = a long piece of clothing worn by students on graduation day **toga**
honorary degree (phr) = an academic title offered to sb in order to show them your respect and admiration **honorowy stopień naukowy**
hood /hud/ (n) = a part of a jacket, anorak, etc that you can cover your head with **kaptur**
individually /,ɪndɪ'veɪdʒuəli/ (adv) = one by one **indywidualnie, pojedynczo**
introductory speech (phr) = a talk by sb at the beginning of an event **mowa wstępna**
keynote speaker (phr) = the most important speaker **najważniejszy/kluczowy mówca**
master's (degree) /ma:stəz/ (n) = the academic title offered to a student one or two years after their bachelor's degree **magister, stopień magistra**
outfit /'aʊtfɪt/ (n) = a set of clothing **ubiór, strój**
reflect on /rɪ'flekt ɒn/ (phr v) = to think about **zastanawiać się nad czymś**
tassel /tæsəl/ (n) = a number of threads hanging down from hats, curtains, etc **pęk ozdobnych frędzli**

Unit 5 – Survival

5a

a bolt from the blue (idm) = bad news breaking unexpectedly **grom z jasnego nieba (zła, nie-oczekiwana wiadomość)**
feel under the weather (idm) = to feel rather ill **nie czuć się najlepiej**

get cut off /get ,kʌt 'ɒf/ (phr v) = to be disconnected **utracić połaczenie (w czasie rozmowy telefonicznej)**
gust /gʌst/ (n) = a sudden and violent rush of wind **gwałtowny podmuch wiatru**
heatwave /hi:tweɪv/ (n) = a period of unusually high temperatures **fala upałów**
hurricane /hʌrɪkən/ (n) = a severe storm **huragan**
it never rains but it pours (idm) = a lot of things will go wrong if one thing goes wrong first **nieszczęścia chodzą parami**
major /meɪdʒə/ (adj) = very important **bardzo ważny, znaczący**
minor /maɪnə/ (adj) = insignificant **nieistotny, nieważny**
oil spill /ɔɪl spɪl/ (n) = leakage of oil into the sea **wyciek ropy**
plane crash /pleɪn kræʃ/ (n) = the occurrence of a plane falling from the sky **katastrofa lotnicza**
play with fire (idm) = to do sth very dangerous or harmful **igrać z ogniem (robić coś bardzo niebezpiecznego)**
record /rekɔ:d/ (adj) = bigger than ever before (breaking a previous record) **rekordowy**
road traffic incident /rəʊd træfɪk ,ɪnɪdənt/ (n) = a car accident **wypadek drogowy**
shipwreck /ʃɪprek/ (n) = the occurrence of a ship being destroyed at sea **zatonięcie statku, katastrofa morska, wrak (statku)**
stream /stri:m/ (n) = a small and narrow river **strumień**
tarmac /ta:mæk/ (n) = a black material used for covering roads **asfalt**
test result /test rɪzəlt/ (n) = the outcome of a test **wynik testu**

the authorities /ði ɔ:θɔrətɪz/ (pl n) = the group of people in power responsible for a specific area **władze (np. lokalne)**

trail /treɪl/ (n) = a series of unpleasant incidents and feelings following a disaster
tu: pasmo (zniszczenie)

train derailment /treɪm di:reɪlmənt/ (n) = a train going off the tracks
wykolejenie się pociągu

tsunami /tsu'nɑ:mi/ (n) = a huge sea wave caused by an earthquake **tsunami**

vehicle /vɪ:kəl/ (n) = sth used for transport on land, e.g. a car **pojazd**

voucher /vaʊtʃə/ (n) = a piece of paper that can be exchanged for goods or services **bon, talon**

wildfire /waɪldfərə/ (n) = an uncontrollable blaze in a forest, etc **pożar (lasu, stepu itd.)**

5b

activate /æktɪveɪt/ (v) = to set off (an alarm) **uruchomić (np. alarm)**

hailstorm /heɪlstɔ:m/ (n) = a severe storm in which small balls of ice fall from the sky
burza gradowa

rubble /rəbəl/ (n) = stones, bricks, glass, etc that remain after a building is destroyed **rumowisko, gruzy**

strengthen /strenθən/ (v) = to make sth stronger
wzmocnić

5c

blaze /bleɪz/ (n) = a huge destructive fire **wielki pożar**

hot ashes (phr) = what remains after sth has been burnt but not fully extinguished
gorący popiół

out of (sb's) reach (phr) = in a place where sb cannot touch sth **poza (czymś) zasięgiem**

pan /pæn/ (n) = a metal container for cooking food
rondel, patelnia

put out /put 'aut/ (phr v) = to extinguish **zgasić (ogień, pożar)**

speed limit /spi:d ,lɪmɪt/ (n) = the highest speed allowed
ograniczenie prędkości

unattended /ʌnə'tendɪd/ (adj) = not being looked after
pozostawiony samemu sobie, bez opieki

Culture 5

airlift /eəlɪft/ (v) = to transport sb/sth by aircraft
transportować drogą powietrzną

busy /'bɪzɪ/ (adj) = having a lot to do **zajęty, pracowany**

commitment /kə'mɪtmənt/ (n) = dedication
zaangażowanie, oddanie się (jakiejś sprawie)

essentially /ɪ'senʃəli/ (adv) = basically **zasadniczo**

exposure /ɪk'spəʊzə/ (n) = getting in contact with and affected by sth
wystawienie na działanie czegoś (np. słońca)

fatality /fə'tæləti/ (n) = a death
zgon, śmierć, ofiara śmiertelna

give way (phr) = to collapse under pressure **zawalić się pod naciskiem**

modest /'modɪst/ (adj) = small
tu: niewielki, skromny

particularly /pə'tɪkljolali/ (adv) = especially
szczególnie

poorly /pɔ:li/ (adv) = inadequately **marnie, słabo**

purpose-built /pɜ:pəsəʊlt/ (adj) = constructed for a specific purpose
zbudowany w konkretnym celu

running costs /rʌnɪŋ kɔsts/ (pl n) = money necessary for a club, organisation, etc to run normally
koszty utrzymania, koszty bieżące, koszty eksplotacji

set up /set 'ʌp/ (phr v) = to create; to organise **założyć, organizować**

underestimate /ʌndə'restɪmeɪt/ (v) = to regard sb/sth as less than they are **nie doceniać, bagatelować**

Unit 6 – Eating Habits

6a

app /æp/ (n) = a gadget application **aplikacja**

apron /eɪprən/ (n) = a piece of clothing tied around the waist to keep clothes clean
fartuszek

aubergine /əubəzɪ:n/ (n) = an eggplant **bakłażan**

bake /beɪk/ (v) = to cook bread, cakes, etc in the oven **upiec**

bite /baɪt/ (n) = a mouthful of food **kęs, gryz**

bitter /'bɪtə/ (adj) = not sweet
gorzki

bun /bʌn/ (n) = a small round cake; a bread roll **bułka**

chat (to sb) /tʃæt/ (v) = to talk to sb **rozmawiać (z kimś), ucinać sobie pogawędkę**

chew /tʃu:/ (n) = the act of biting food repeatedly before swallowing it
przeżuwanie

chicken nugget /tʃɪkn̩ nʌgɪt/ (n) = a piece of fried chicken **kawałki kurczaka w panierce**

cobbled /'kɒbəld/ (adj) = with a surface paved with small round stones **brukowany kostką, wybijany kocimi łbami**

coleslaw /kəʊlslɔ:/ (n) = a salad with cabbage
surówka coleslaw (z białej kapusty)

concern /kən'sɜ:n/ (n) = worry
zmartwienie, obawa

cook /kʊk/ (v) = to prepare food using heat **gotować**

courgette /kuə'ʒet/ (n) = a zucchini **cukinia**

cream cheese /kri:m ˈtʃi:z/ (n) = very soft white cheese
serek śmietankowy

eager (to do sth) /i:gə/ (adj) = keen (to do sth) **bardzo chętny (żeby coś zrobić)**

fee /fi:/ (n) = an amount of money to be paid for a service **opłata**

generation /dʒenə'reɪʃən/ (n) = people who are born at roughly the same time
pokolenie

grapefruit /greɪpfрут/ (n) = a type of citrus fruit with a sour taste **grejpfrut**

grow /graʊ/ (v) = to cultivate **uprawiać (np. roślinę)**

hot /hɒt/ (adj) = extremely spicy
tu: pikantny, ostry

impact (on sth) /ɪmpækɪt/ (n) = a powerful effect (on sth)
ogromny wpływ (na coś)

lamb chop /læm tʃɒp/ (n) = a piece of sheep meat on the bone **kotlet barani, kotlet jagnięcy**

lobster /lɒbstə/ (n) = a shellfish with eight legs and two claws **homar**

minced beef (phr) = cow meat cut into very tiny pieces
wołowina mielona

nibble /'nɪbəl/ (v) = to eat small bites of sth **skubać, jeść małymi kęsami**

obviously /'əbviəslɪ/ (adv) = clearly **w oczywisty sposób**

pizza /'pi:tɪsə/ (n) = a type of Italian food with a round dough base and various toppings **pizza**

prawn curry /prɔ:n ˈkʌri/ (n) = shrimps in a spicy sauce
krewetki w pikantnym sosie curry

pretzel /'pretsəl/ (n) = a type of salty bread in the shape of a knot **precel**

produce /prə'dju:s/ (v) = to create (goods in order to sell them) **produkować, wytwarzać**

recognisable /rekəgnarɪzəbəl/ (adj) = able to be identified from previous knowledge
rozpoznawalny

regularly /regjuləli/ (adv) = again and again **regularnie**

resident /rezɪdənt/ (n) = sb who lives in an area
mieszkaniec

Word List

salmon /'sæmən/ (n) = a freshwater fish with pink flesh **łosoś**

salty /'sɔ:lti/ (adj) = with a lot of salt **słony**

save /'seɪv/ (v) = to stop; to not cause sth **zachować**

scheme /ski:m/ (n) = a programme **program**

sip /sɪp/ (v) = to drink small amounts of sth **sączyć (pić małymi łykami)**

sour /saʊə/ (adj) = tasting like lemon or vinegar **kwaśny**

sour cream /,saʊə 'kri:m/ (n) = a thick cream with a sharp taste **kwaśna śmietana**

sprout /spraut/ (n) = a type of a very small cabbage **bruszelka**

sweet /swi:t/ (adj) = sugary **słodki**

take a bite (phr) = to eat a small amount of food **ugryźć mały kawałek, skosztować**

turkey breast /tɜ:kɪ brest/ (n) = the meat from the chest of a bird bigger than a chicken **pierś z indyka**

turn down /tɜ:n 'daʊn/ (phr v) = 1) to decrease volume, etc; 2) to refuse an invitation/offer **1) ściszyć (np. radio) 2) odrzucić zaproszenie/ofertę**

turn off /tɜ:n 'ɒf/ (phr v) = to switch off **wyłączyć**

turn on /tɜ:n 'ɒn/ (phr v) = to switch on **włączyć**

turn out /tɜ:n 'aut/ (phr v) = to have an end result, especially a surprising one **okazać się**

turn to (sb) /tɜ:n tə/ (phr v) = to ask (sb) for help **zwrócić się do (kogoś) o pomoc**

turn up /tɜ:n 'ʌp/ (phr v) = 1) to increase volume, etc; 2) to suddenly arrive **1) podkręcić, pogłośnić, 2) pojawić się gdzieś**

turnip /tɜ:nɪp/ (n) = a round pale yellow vegetable growing underground **rzepa**

vendor /'vendə/ (n) = sb selling things from a stall in the street **przedawca uliczny**

wholegrain rice /'həʊlgrɛm 'raɪs/ (n) = rice with its outer covering **ryż pełnoziarnisty**

6b

balanced diet (phr) = a healthy eating plan **zrównoważona dieta**

carbohydrates

/,ka:bəʊ'haidrəts/ (pl n) = food substances that provide us with energy **węglowodany**

digestive system /

daɪ'dʒestɪv ,sɪstəm/ (n) = the set of body organs which break down food

układ trawienny, układ pokarmowy

starve /sta:v/ (v) = to be very hungry **głodować, umierać z głodu**

6c

a portion of sth (phr) = an amount of food for one person **porcja czegoś**

fast food restaurant /fa:st

'fu:d ,restərɒnt/ (n) = a restaurant where you can have burgers, hot dogs, fries, etc **restauracja szybkiej obsługi**

fresh fruit (phr) = fruit that has just been picked **świeże owoce**

meal /mi:l/ (n) = breakfast, lunch or dinner **posiłek**

olive oil /'ɒlvɪ 'oɪl/ (n) = oil extracted from olives **oliwa z oliwek**

processed meat /prəʊses:t

'mi:t/ (n) = meat treated with chemicals **mięso z dodatkiem środków konserwujących**

red meat /red 'mi:t/ (n) = meat such as beef, lamb, pork, etc **czerwone mięso (wołowina, jagnięcina, wieprzowina itd.)**

salt /sɔ:lt/ (n) = a strong-tasting white powder that comes from sea water and is used to improve the flavour of food **sól**

salty snack (phr) = a quick simple meal containing a lot of salt **słona przekąska**

whole grains /,həʊl 'greɪnz/ (pl n) = seeds of corn, wheat, barley, oats, etc with their outer covering **pełne ziarna**

current /'kʌrənt/ (adj) = present

obecny

massive /'mæsɪv/ (adj) = huge; enormous **ogromny, olbrzymi**

reject /rɪ'dʒekt/ (v) = to turn sb down **odrzucić, nie przyjąć**

Public Speaking Skills B

blaze /'bleɪz/ (n) = a huge fire that causes a lot of harm **wielki pożar**

brisk /'brɪsk/ (adj) = fast and energetic **rzutki, energiczny, pełen werwy**

ensure /ɪn'ʃuə/ (v) = to make certain (that sth will/won't happen) **upewniać się**

fire drill /'faɪə drɪl/ (n) = an exercise that is designed to train individuals in evacuation procedures in case of a fire **ćwiczenia przeciwpożarowe**

gather /'gæðə/ (v) = (of a group of people) to come together in a particular location **(o grupie ludzi) zebrać się, gromadzić się**

pace /peɪs/ (n) = the rate at which sb moves **tempo, szybkość**

property /'prəpəti/ (n) = sb's belongings **właściwość, mienie**

Unit 7 – Against the law

7a

arrest /'ɑ:rest/ (n) = the act of using legal authority to catch sb who is accused of a crime **areszt**

arrest (sb for doing sth) /'ɑ:rest/ (v) = (of the police) to catch sb because they have committed a crime **(o policji) aresztować (kogoś z jakiegoś powodu)**

attack /'ɑ:tæk/ (v) = to use violence to hurt or kill sb **zaatakować**

Values B:

Bravery

absence /'æbsəns/ (n) = the lack of sth **brak**

awareness /'ə'weənəs/ (n) = the state of realising sth **świadomość**

confront /kən'frʌnt/ (v) = to face sth **konfrontować (się z czymś), stawić czoła (czemuś)**

contradict /kən't्रədikt/ (v) = to be contrary to sth **zaprzeczać, przeczyć**

break in/into /breɪk 'ɪn/ (phr v) = to enter illegally (a house, shop, etc) **włamać się do (domu, sklepu itd.)**

break off /breɪk 'ɒf/ (phr v) = to separate **odłąmać się**

break out of /breɪk 'aʊt əv/ (phr v) = to escape from **uciec z (np. więzienia)**

break up /breɪk 'ʌp/ (phr v) = to end a relationship **zerwać z kimś**

burglary /'bɜ:ggləri/ (n) = the crime of breaking into a building and stealing things **włamanie**

burgle /bɜ:gəl/ (v) = to break into a building and steal things **włamać się**

catapult /kætəpɔlt/ (n) = an old type of weapon for throwing heavy stones and iron balls **katapulta**

custody /kʌstədi/ (n) = temporarily keeping sb in prison until they go to court **areszt śledczy**

decrease /dr'kri:s/ (v) = to make sth less **zmniejszyć, obniżyć, opadać**

delay /dɪ'læɪ/ (n) = the circumstances of having to wait longer than expected **opóźnienie**

demand /dr'ma:nd/ (v) = to ask for sth very strongly **żądać (czegoś), domagać się**

figures /'fɪgəz/ (pl n) = (of reports, statistics, etc) an amount shown in numbers **liczby, dane liczbowe**

find sb guilty (phr) = to consider sb responsible for committing a crime **uznać kogoś za winnego**

go off /'gəʊ 'ɒf/ (phr v) = (of an alarm, etc) to make a loud noise **(o alarmie itd.) włączyć się**

hide /haɪd/ (v) = to keep sth out of view **ukryć, schować**

hooded /hʊdrɪd/ (adj) = having your head covered with a part of a coat or jacket **zakapturzony**

kidnapping /'kɪdnæpɪŋ/ (n) = the crime of capturing sb and demanding money for their return **uprowadzenie, porwanie**

law enforcement /lɔ:/ in,fo:sment/ (n) = the act of making sure that rules are obeyed **egzekucja prawa**

look up /lʊk 'ʌp/ (phr v) = to raise your eyes **spojrzeć w górę**

monitor /'mɒnɪtə/ (v) = to watch and check up on sb/sth for a period of time **monitorować, obserwować**

mugging /'mʌgɪŋ/ (n) = the crime of attacking sb in a public place in order to rob them **rozbój, bandycki napad**

pickpocket /pɪk,pɒkɪt/ (v) = to steal money from people's pockets or bags **ukraść coś, okradąć kogoś**

pickpocketing /pɪk,pɒkətɪŋ/ (n) = the crime of stealing money from people's pockets or bags **kradzież kieszonkowa**

potential /pə'tenʃəl/ (adj) = possible when the necessary conditions exist **potencjalny, możliwy**

privacy /prɪ'vesi/ (n) = the right sb has to keep personal information secret **prywatność**

reduce /rɪ'dju:s/ (v) = to make sth smaller in amount, size, etc **redukować, zmniejszać**

rescue operation /rɛskjʊə/ ,ɒp'reiʃn/ (n) = a planned activity to bring sb/sth out of danger **akcja ratunkowa**

rob /rɒb/ (v) = to steal sth from a person or place **obrabować, okraść**

robbery /'rɒbəri/ (n) = the crime of stealing sth from a person or place **rabunek, napad (na bank)**

rocket /rɒkɪt/ (v) = (of prices, amounts, etc) to increase greatly and quickly **(o cenach, ilości itd.) szybować, skoczyć w górę**

sentence (sb to sth) /'sentəns/ (v) = (of a judge) to give a punishment to sb guilty of a crime **skazać (kogoś na coś)**

shoplifting /ʃɒplɪftɪŋ/ (n) = the crime of stealing things from a shop **kradzież ze sklepu**

smash /smæʃ/ (v) = to break sth into many small pieces noisily **roztrząsnąć, rozbić**

smuggling /smʌglɪŋ/ (n) = the crime of illegally taking things from one place to another **przemycie**

speeding /spi:dɪŋ/ (n) = the crime of driving faster than the speed limit **przekroczenie dozwolonej prędkości jazdy**

spot /spot/ (v) = to notice sth **dostrzec, zauważać**

spy on (sb/sth) /spaɪ ɒn/ (phr v) = to secretly watch sb/sth in order to discover specific information **szpiegować, śledzić (kogoś/coś)**

steal /sti:l/ (v) = to illegally take sth that is not yours **kraszczyć**

swiftly /swiftlɪ/ (adv) = without delay; very quickly **szynko, błyskawicznie**

task /tɑ:sk/ (n) = a mission; an activity **zadanie, misja**

theft /θeft/ (n) = the crime of stealing things **kradzież**

trigger /trɪgə/ (v) = to make sth start working suddenly **wyzwalać coś, uruchamiać**

unmanned /ʌn'mænd/ (adj) = without people **bezzałogowy**

vandalise /vændələz/ (v) = to damage public or private property **niszczyc, demolować, dewastować**

vandalism /vændəlɪzəm/ (n) = the crime of intentionally damaging public or private property **wandalizm**

get trapped (phr) = to find yourself in a dangerous place from where you can't escape **znaleźć się w pułapce**

give sb a lift (phr) = to take sb somewhere in my car **podwieźć kogoś samochodem**

knocking sound (phr) = a sound like sb hitting the door so that the people inside will answer **stukanie (do drzwi)**

online fraud (phr) = the crime of deceiving people on the Internet **oszustwo dokonane za pomocą internetu**

parade /pɑ:reɪd/ (n) = a procession **parada**

speed limit /spi:d ,lɪmɪt/ (n) = the highest speed allowed **ograniczenie prędkości**

suspect /'sʌspekt/ (n) = sb who is believed to have committed a crime **podejrzany (osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa)**

window lock /windəʊ lɒk/ (n) = a tool for keeping a window fastened **zamek okienny, blokada okna**

7c

alibi /æləbaɪ/ (n) = a fact which proves that sb was not at the scene of the crime **alibi**

assist (sb in sth) /ə'sɪst/ (v) = to help sb with sth that they're doing **pomagać (komuś w czymś)**

break the law (phr) = to do sth illegal **łamać prawo**

charge /tʃɑ:dʒ/ (n) = an official accusation that sb has done sth illegal **zarzut, oskarżenie**

charge (sb with sth) /tʃə:dʒ/ (v) = to officially accuse sb of a crime **oskarżać (kogoś o coś)**

convict (sb of sth) /kən'veikt/ (v) = (of a law court) to decide that sb is guilty of a crime **(o sądzie) uznawać kogoś za winnego**

Word List

convince /kən'veins/ (v) = to make sb believe that sth is true **przekonać**

crime /kraɪm/ (n) = an illegal action punishable by law **przestępstwo, zbrodnia**

crime rate /kraɪm reɪt/ (n) = the number of crimes committed in an area within a specific time period **poziom przestępcości**

evidence /'evɪdəns/ (n) = proof **dowód**

financial help (phr) = money given to sb in need **pomoc finansowa**

investigate (sb for sth) /ɪn'vestɪgēt/ (v) = to examine sb in order to find out if they are really involved in a crime **prowadzić dochodzenie (przeciw komuś w jakiejś sprawie)**

prevent /prɪ'vent/ (v) = to stop sth from happening **zapobiegać, uniemożliwiać**

prison /'prɪzən/ (n) = a jail **więzienie**

state /steɪt/ (n) = a province of a country or the government of a country
 1) **stan (np. w Stanach Zjednoczonych)**,
 2) **państwo**

statement /'steɪtmənt/ (n) = an official account of what a witness has seen **oswiadczenie, zeznanie**

street patrol /stri:t pə'trəʊl/ (n) = a group of police officers going around an area to check that there is no trouble **patrol uliczny**

suspect /sə'spekt/ (v) = to believe that sb may have committed a crime **podejrzewać**

trial /traɪəl/ (n) = the hearing of statements in a law court to judge if sb is guilty or not **rozprawa sądowa**

verdict /vɜ:dɪkt/ (n) = the official decision of a law court at the end of a trial **wyrok**

witness /'wɪtnəs/ (n) = sb who has seen an event happen **śwadek**

Culture 7

aggressive /ə'gresɪv/ (adj) = violent **agresywny**

assign /ə'sain/ (v) = to give sth to sb officially **przydzielić (coś komuś)**

bond /bɒnd/ (n) = a connection **więź, związek**

essential /ɪ'senʃəl/ (adj) = important **ważny, istotny**

found /faʊnd/ (v) = to start sth **założyć coś (np. organizację)**

horsemanship /hɔ:smənʃɪp/ (n) = the skill in riding horses **jeździecztwo**

Maintain /meɪn'teɪn/ (v) = to look after sth **utrzymywać, żywić, mieć na utrzymaniu**

mounted police /maʊntɪd pə'lɪs/ (n) = police officers who ride horses when they are on duty **policyja konna**

physically /fɪzɪkli/ (adv) = in a way that relates to the body **fizycznie (w odniesieniu do ciała)**

police unit /pə'lɪs ju:nit/ (n) = a police department **oddział policyjny**

sb/sth is considered to be sth (phr) = sb/sth is thought to be sth **ktoś/coś jest uważane za**

sense /sens/ (n) = a feeling **poczucie, odczucie, wrażenie**

still /stɪl/ (adj) = not moving **nieruchomy**

thoroughbred /θʌrəbred/ (n) = a horse born to parents of the same breed **(o koniu) czystej krwi**

Unit 8 – Sports & Hobbies

8a

attend /ə'tend/ (v) = to take part in sth **uczestniczyć, brać udział**

backflip /bækflɪp/ (n) = a backward somersault **salto do tyłu**

beat /bi:t/ (v) = to defeat sth **wygrać, zwyciężyć, pokonać**

community /kə'mju:nəti/ (n) = a group of people who have sth in common **społeczność, środowisko**

concentration /kɒnsən'treɪʃən/ (n) = the ability to give all your attention to sth **koncentracja**

display /drɪ'spleɪ/ (v) = to put sth where it can be seen by other people **prezentować, wystawiać (na widok publiczny)**

game /geɪm/ (n) = a team sport or fun activity **gra zespołowa**

grow apart /grəʊ ə'pa:t/ (phr v) = to stop having a close relationship with sb **oddalać się od siebie (np. w związku)**

(sth/sb) grows on (you) /grəʊz ən/ (phr v) = you start liking sth/sb that you didn't use to **podobać się komuś coraz bardziej, polubić coś**

grow out of /grəʊ 'aut əv/ (phr v) = to lose interest in sth as you grow older **wyrosnąć z czegoś, z czasem przestać się czymś interesować**

grow up /grəʊ 'ʌp/ (phr v) = to become an adult **dorosnąć**

hooked /hukt/ (adj) = enjoying sth very much **uzależniony od czegoś, zafascynowany (czymś/robieniem czegoś)**

instructional video (phr) = a video giving you detailed information about how to do sth **filmik instruktażowy**

introduce /ɪntrə'dju:s/ (v) = to make sth known to sb **tu: wprowadzać kogoś w arkana jakiejś dziedziny (np. golfa)**

keen /ki:n/ (adj) = enthusiastic **zapalony do czegoś, pełen pasji**

keen skateboarder (phr) = an enthusiastic skateboarder **zapalony deskorolkarz**

knitted case (phr) = a container made of woollen thread knitted with needles **futerak zrobiony na drutach**

league /li:g/ (n) = a group of sports teams playing against each other **liga (grupa drużyn w sportach takich jak piłka nożna lub siatkówka)**

least /li:st/ (adv) = the smallest degree **najmniejszy, w najmniejszym stopniu**

match /mætʃ/ (n) = an organised sports event between two people or teams **mecz**

offer /'ɒfə/ (v) = to express readiness to do sth for sb **zaoferować, zaproponować**

office colleague /'ɒfɪs ,kɒlɪ:g/ (n) = sb who you work with in the same office **kolega z pracy**

outsmart /aʊt'sma:t/ (v) = to defeat sb by being cleverer than them **przechytrzyć**

pass away /pa:s ə'wei/ (phr v) = to die **odejść, umrzeć**

puzzled /'pazəld/ (adj) = confused **zakłopotany, zmieszany**

ramp /ræmp/ (n) = each of the sloping structures in a skatepark for skateboarders to exercise **pochylnia (tu: dla deskorolkarzy)**

reality show /ri'äləti/ jəu/ (n) = a TV programme showing everyday people in their daily lives **reality show; rodzaj programu telewizyjnego, ukazującego sceny z życia codziennego**

revival /ri'varvəl/ (n) = sth becoming popular again **renesans, powrót (np. jakiejś mody)**

somersault /sə'məsɔ:lt/ (n) = a 360-degree turn in the air **salto**

strategy /strætɪdʒi/ (n) = a planned series of actions in order to achieve sth **strategia**

strong community (phr) = a group of people sharing the same interests and enjoying a strong friendship **silnie związana społeczność**

teamwork /ti:mwɜ:k/ (n) = working together with a group of people **praca zespołowa**
tip /tɪp/ (n) = a useful hint or piece of advice **wskazówka, rada**
tournament /tuənəmənt/ (n) = a sports competition **turniej sportowy**
tutorial /tju:tɔ:rɪəl/ (n) = a session of study with an expert on sth **zajęcia szkoleniowe prowadzone przez eksperta z danej dziedziny**
unable /ʌn'ebɪl/ (adj) = without the ability; incapable **niezdolny do czegoś, nie będący w stanie czegoś zrobić**

8b

give it a try (phr) = to do sth in order to discover if it works **spróbować coś zrobić**
regard (sth as sth) /rɪ'gɑ:d/ (v) = to consider sth to be sth **uznawać/uważyć coś za**
treadmill /tred,mil/ (n) = gym equipment on which you walk or run while staying in the same place **bieżnia stacjonarna**

8c

build muscle (phr) = to work out in order to make my body muscles grow stronger **budować masę mięśniową**
compete (against sb) /kəm'pi:t/ (v) = to participate in a sports event **współzawodniczyć (z kimś)**
correct my posture (phr) = to improve the way I sit or stand **korygować swoją postawę**
fight arthritis (phr) = to try to get rid of a disease that affects the joints **zwalczać artretyzm**
focus (on sth) /fəʊkəs/ (v) = to concentrate on sth **skupiać się, koncentrować się (na czymś)**
get in shape (phr) = to improve my physical condition **zbudować formę,**

poprawić kondycję
join a fitness class (phr) = to enrol on a gym class to improve my physical condition **zapisać się na fitness**
lift weights (phr) = to exercise by picking up heavy items **podnosić ciężary**
lose weight (phr) = to become thinner **schudnąć, stracić na wadze**
raise my cardio levels (phr) = to exercise in order to make my heart healthier and stronger **poprawić wydolność serca**
recover /rɪ'kʌvə/ (v) = to get well again **powrócić do zdrowia, wyzdrowieć**
relax my muscles (phr) = to make my muscles less tight or stiff **rozluźnićmięsień**
work on my fitness (phr) = to exercise in order to improve my physical condition **pracować nad kondycją**

Culture 8

a way of life (phr) = a way of living **styl/sposób życia**
breaker /brɪkə/ (n) = a large wave that breaks on the shore **grzywacz, bałwan (duża fala morska)**
carve /kɑ:v/ (v) = to make sth by cutting a piece of wood **rzeźbić**
coastline /kəʊstlaɪn/ (n) = the part of land parallel to the sea **linia brzegowa**
do sth justice (phr) = to deal with sth in the best possible way **tu: poradzić sobie (z czymś), sprostać (czemuś)**
dub /dʌb/ (v) = to name sb as sb **nazywać**
epidemic /epr'demɪk/ (n) = a widespread disease **epidemia**
fitting /'fɪtnɪŋ/ (adj) = appropriate **odpowiedni, dopasowany**
go global (phr) = to become known around the world **zyskać globalny zasięg, stać się znanym na całym świecie**
live for the moment (idm) = to enjoy life without worrying

about the future **żyć chwilą, cieszyć się chwilą**
native /neɪtrɪv/ (adj) = local **tu: występujący naturalnie w danym rejonie**
pick up the baton (idm) = to continue a tradition/activity **przejąć pąteczkę (podtrzymywać tradycję/kontynuować działalność itd.)**
salute /sə'lut/ (v) = to greet sb **tu: witać się**

Unit 9 – The Bio-Hackers

9a

artificial intelligence /ɑ:tɪfɪ'sel ɪn'telɪdʒəns/ (n) = a type of technology that allows machines to work like the human mind **sztuczna inteligencja**

augmented reality /ɔ:g'mentɪd ri'æləti/ (n) = an improved type of virtual reality in which the objects are presented in a lifelike way through computer-generated information **rzeczywistość rozszerzona**

chipped /tʃipt/ (adj) = having had a microchip inserted **zainstalowanym/wszczepionym mikrochipem**

compulsory /kəm'pʌlsəri/ (adj) = obligatory **obowiązkowy**

conscientious /kən'senʃiənʃəs/ (adj) = thorough and hard-working **sumienny, skrupulatny**

contactless payment

/kɒntæktləs 'peimənt/ (n) = a type of payment in which the person simply places their cards, smartphones, etc near the electronic device for payments (POS) **płatność bezdotykowa/zbliżeniowa (zbliżenie karty płatniczej lub smartfonu do czytnika w celu dokonania płatności)**

drone /drəʊn/ (n) = a remote-controlled aircraft **dron**

e-reader /i;rɪ:də/ (n) = a device for reading electronic books, newspapers, etc

czytnik e-booków

e-ticket /i:tɪkɪt/ (n) = an electronic ticket **bilet elektroniczny**

experiment /ɪk'sperɪmənt/ (n) = a scientific test **eksperyment**

fitness tracker /fɪtnəs ,trækə/ (n) = an electronic device worn on the hand like a watch, for recording and displaying information about your physical condition and activity **urządzenie lub aplikacja służąca do monitorowania aktywności fizycznej (używane np. przez biegaczy)**

follow sb's lead (phr) = to do as sb else has done before **podążać za kimś, robić to co ktoś, iść czymś tropem**

gain access (to sth) (phr) = to manage to enter a place or use a computer, etc **uzyskać dostęp (do czegoś)**

gene therapy /dʒenɪ ,θerəpi/ (n) = the cure for sb's disease through changes in parts of their cells **terapia genowa**

get along with /get 'ə:lɒŋ wið/ (phr v) = to have a good relationship with sb **mieć z kimś dobre relacje**

get away with /get 'ə'weɪ wið/ (phr v) = to avoid blame or punishment for sth you did **uniknąć kary (lub innych niemitych konsekwencji swojego czynu)**

get lost (phr) = to lose your way **zgubić się**

get on with /get 'ɒn wið/ (phr v) = to have a good relationship with sb **mieć z kimś (dobre) relacje**

get out of /get 'aʊt əv/ (phr v) = to avoid having to do sth **uniknąć czegoś, wymigać się, wykręcić się**

get over /get 'əvə/ (phr v) = to recover from sth (an illness, a bad situation, etc) **powrócić do zdrowia, dojść do siebie**

Word List

GPS technology /dʒi: pi: 'es teknologię/ (n) = a digital technology app showing the position of a vehicle, a person, etc **technologia GPS (Global Positioning System)**

hack (into sth) /hæk/ (v) = to get illegal access to sb's computer, etc **włamać się (np. do czyjego komputera, systemu itd.)**

implant /ɪm'plænt/ (n) = an artificial item placed inside sb's body through an operation **implant**

investigation /ɪn'vestri'geʃən/ (n) = an attempt made by the police to discover the facts about a crime, an accident, etc **dochodzenie, śledztwo**

lead /li:d/ (n) = the fact that you are the first to do sth which others do later **tu: wskazówka, przykład; postępowanie, które można naśladować**

microchip /maɪkroʊtʃɪp/ (n) = a small silicone item in computers **mikrozip**

modern-day /mɒdn deɪ/ (adj) = not from the past **nowoczesny**

noticeable /nəʊtɪsəbəl/ (adj) = able to be seen or known easily **zauważalny, widoczny**

research /rɪ'sɜ:tʃ/ (n) = a scientific study in order to discover new facts about sth **badania naukowe**

signal /sɪgnəl/ (n) = a message sent/received through radio waves **sygnał (np. radiowy)**

smartwatch /smɑ:twtʃ/ (n) = a watch with a touchscreen display **smartwatch, inteligentny zegarek**

store /stɔ:/ (v) = to keep **przechowywać, magazynować (np. dane na dysku)**

store information (phr) = to keep data **przechowywać informacje**

study /stʌdi/ (n) = a careful examination **badanie, opracowanie**

target /ta:gɪt/ (n) = sth/sb that is the aim of an attack **cel (np. ataku)**

test /test/ (n) = a number of questions and tasks to determine sb's knowledge and skills **test, sprawdzian**

track /træk/ (v) = to know where sth/sb is and follow their movements **śledzić, tropić, namierzać (np. radarem)**

transmit /trænz'mit/ (v) = to send out electronic signals **nadawać, transmitować**

vitamin supplement /'vɪtəmɪn ,səplément/ (n) = an additional amount of vitamins **suplement vitaminowy**

wearable /'wɛrəbəl/ (n) = an electronic device able to be worn as a piece of clothing **(np. o urządzeniu elektronicznym) nadający się do noszenia na sobie jako część ubioru**

9b

claim /kleɪm/ (v) = to say, without proof, that sth is true **twierdzić, utrzymywać**

delete /dr'li:t/ (v) = to remove (data from a computer) **usuńć (dane z pamięci komputera)**

demand /dr'ma:nd/ (v) = to ask for sth firmly **wymagać, żądać, domagać się**

deny /dr'nai/ (v) = to say that sth is not true **zaprzeczać**

talk nonsense (phr) = to say things without meaning **opowiadać bzdury**

9c

activate /æk'tɪvɪteɪt/ (v) = to get a device started **aktywować**

charge /tʃa:dʒ/ (v) = to put electric power into a device **ładować urządzenie elektryczne**

experience /ɪk'spəriəns/ (v) = to be in a situation and feel it in some way **doświadczać (czegoś)**

first-rate /fɜ:st 'reɪt/ (adj) = excellent **pierwszorzędny, znakomity**

input /'ɪnput/ (v) = to put data into a computer, etc **wprowadzać dane do komputera itd.**

insert /ɪn'sɜ:t/ (v) = to put sth between two things or into sth else **wkładać, wstawiać**

manual /'mænjuəl/ (n) = a manufacturer's book with instructions on how to use a product **instrukcja obsługi**

outstanding /aut'stændɪŋ/ (adj) = clearly superior; amazing **wybitny, znakomity**

phone port /fən pɔ:t/ (n) = the part on a telephone where it can connect to other devices **port w telefonie (interfejs, za pomocą którego można łączyć telefon z innymi urządzeniami)**

plug socket /plæg ,sɒkɪt/ (n) = a power point **gniazdko elektryczne**

router /ru:tə/ (n) = a device that forwards data from one network to another **ruter, urządzenie sieciowe**

scan /skæn/ (v) = (of a computer) to make a digital copy of a text or a picture in a computer file **skanować**

swipe /swaɪp/ (v) = to move a plastic card through the slot of an electronic device which stores the data of the card **przesunąć kartę przez czytnik magnetyczny**

Culture 9

accepted /ək'septɪd/ (adj) = recognised **uznany**

concerned (about/for sth) /kən'sɜ:nd/ (adj) = worried about sth **zmartwiony/ zaniepokojony (czymś)**

curious (about sth) /kjʊəriəs/ (adj) = very interested to learn sth **ciekawy (czegoś)**

dominate /dɒmɪneɪt/ (v) = to be the most important person in a place **dominować**

elect /'lekt/ (v) = to vote sb into the position of **wybierać kogoś w drodze głosowania**

gravity /'grævɪtɪ/ (n) = the force of the Earth that causes objects to fall to the ground **gravitacja**

iconic /aɪ'kɒnɪk/ (adj) = very famous **ikoniczny, kultowy**

impact /'ɪmpækt/ (n) = a strong effect **wpływ**

influential /ɪnflue'nlənl/ (adj) = having a strong effect on people **wpływowy**

keen (on doing sth) /ki:n/ (adj) = eager to do sth **zapalony (do czegoś)**

knighthood /naɪθʊd/ (n) = the honorary title of a knight (which gives sb the title 'Sir' before their name) **tytuł szlachecki**

lasting /la:stɪŋ/ (adj) = powerful enough to continue for a long time **trwały**

motion /məʊʃən/ (n) = movement **ruch**

orbit /ɔ:bit/ (n) = a circular path around a planet **orbita**

physicist /fɪzɪsɪst/ (n) = sb who studies forces and energies, such as movement, light and heat **fizyk**

revolutionise /revə'lju:ʃənarz/ (v) = to make great changes in sth **rewolucjonizować**

reward (sb with sth) /ri'wɔ:d/ (v) = to offer sb sth in recognition of sth good they have achieved **nagradzać (kogoś w jakiś sposób)**

spin /spɪn/ (v) = to turn around very fast **obracać się, wirować**

warden /'wɔ:dnə/ (n) = sb whose job is to guard a place and the people in it **strażnik**

Values C:

Duty

affairs /ə'feəz/ (pl n) = current events **sprawy**

aware (of sth) /ə'weə/ (adj) = familiar (with sth)

świadomy (czegoś)

civic /sɪvɪk/ (adj) = having to do with the duties and activities of the residents of a country, city or town

obywatelski, miejski

cooperate (in sth)

/kəʊ'bɒrət/ (v) = to work together towards a common

goal **współpracować**

(w ramach jakiegoś przedsięwzięcia)

elections /ɪ'lekʃənz/ (pl n) = the system in which people vote in order to choose a political leader **wybory (np. prezydenckie)**

fine /fain/ (n) = an amount of money that sb has to pay as a penalty for doing sth wrong **grzywna, mandat**

legal /li:gəl/ (adj) = relating to the law **prawny**

moral /mɔ:rəl/ (adj) = ethical **moralny**

obey /ə'u:bəi/ (v) = to follow; to carry out **przestrzegać, postępować zgodnie z**

schedule /skedju:l/ (v) = to give a date (to sb)

planować, wyznaczać termin

scheme /ski:m/ (n) = a programme **plan, program**

strive (to do sth) /straɪv/ (v) = to try hard; to make a great effort **usiłować/ starać się (coś zrobić), dążyć do (zrobienia czegoś)**

vital /vaɪtl/ (adj) = extremely important **bardzo ważny**

Public Speaking Skills C

citizen /sɪtɪzən/ (n) = a legal resident of a city or country **obywatel**

jury service

/dʒuəri ,sɜ:vɪs/ (n) = the obligation to be part of a judging committee that is chosen for a trial at a court of law **obowiązek zasiadania w ławie przysięgłych**

motion /'məʊʃən/ (n) = a parliamentary proposal **tu: inicjatywa ustawodawcza**

privilege /prɪvəlɪdʒ/ (n) = a special benefit that sb enjoys **przywilej**

referendum /refə'rendəm/

(n) = an official vote by the legal citizens of a country on a particular subject **referendum**

selfish /'selfɪʃ/ (adj) = thinking only about yourself and not other people **samolubny, egoistyczny**

tax /tæks/ (n) = the money that each citizen has to pay to the country based on their income and property

podatek

unemployment rate

/ʌnɪm'plɔɪmənt reɪt/ (n) = the percentage of people who can't find a job

poziom bezrobocia

vote (for sth) /vəut/ (v) = to officially express your opinion in favour of sth by marking it on a slip of paper in a building used for elections **głosować (na kogoś/coś)**

Unit 10 – Education

10a

bring about

/brɪŋ ə'baʊt/ (phr v) = to cause sth to happen **spowodować**

bring out /brɪŋ 'aʊt/ (phr v) = to release/publish a film/book, etc **opublikować/ wydać (książkę).**

wypuścić (film na ekranы)

bring sb (a)round

/brɪŋ /ə'raʊnd/ (phr v) = 1) to return sb to consciousness; 2) to change sb's opinion

1) przywrócić kogoś do świadomości, ocucić,
2) przekonać (kogoś do czegoś)

bring up

/brɪŋ 'ʌp/ (phr v) = 1) to raise a child; 2) to mention a topic

1) wychowywać dziecko,
2) podnieść jakąś kwestię

certificate

/sə'tifikət/ (n) = the qualification you obtain when you finish a course of study or training **świadczenie, certyfikat**

class

/klɑ:s/ (n) = a teaching period **kurs, zajęcia**

w szkole, lekcja

comprehensive school

/kəm'prɪ'hensɪv ,sku:l/ (n) = a secondary school for students of varied abilities **szkoła ogólnokształcąca**

compulsory

/kəm'pʌlsəri/ (adj) = required by a rule or a law; that must be done **obowiązkowy**

cope

/kəʊp/ (v) = to deal with sth or handle a situation successfully **radzić sobie**

debt

/det/ (n) = a sum of money that you owe sb **dług**

degree

/dr'grɪ:/ (n) = the qualification you obtain when you finish university or college **tu: stopień**

naukowy

department

/drɪ'pa:tment/ (n) = each of the parts that a university is divided into; a faculty **wydział (na uniwersytecie)**

depression

/drɪ'preʃən/ (n) = a medical condition in which you feel very sad and unhappy **depresja**

dramatically

/drə'mætrɪkli/ (adv) = to a great extent **radykalnie, w wielkim stopniu, drastycznie**

financial

/fə'nænʃəl/ (adj) = relating to money and finance **finansowy**

grade

/greɪd/ (n) = a mark in a school test or exam **ocena**

(w szkole)

hand-holding

/hænd/ ,həuldɪŋ/ (n) = help and guidance that you receive when you're trying to learn sth **prowadzenie za rękę, wsparcie osoby uczącej się czegoś nowego**

journalling

/dʒɜ:nlɪŋ/ (n) = the activity of keeping a diary **prowadzenie dziennika**

lecturer

/lektʃər/ (n) = a university teacher of the lowest rank **wykładowca**

meditation

/medɪ'teɪʃən/ (n) = the practice of clearing your mind of thoughts and feelings so as to relax **medytacja**

military academy

/mɪlitəri ə'kædəmi/ (n) = a college where students are trained to become military officers **akademia wojskowa**

nursery school

/nɜ:səri sku:l/ (n) = a primary school for kids between 3 and 5 years old **przedszkoła**

peer pressure

/piər preʃə/ (n) = the feeling that you have to follow the example of a group in order to be accepted by them **nacisk grupy rówieśniczej**

performing arts college

/pəfɔ:mɪŋ 'a:ts ,kolɪdʒ/ (n) = a college where students are trained in drama, music and dance **wyzsza szkoła aktorska**

point

/pɔɪnt/ (n) = each of the numbers that make up the score in an exam **punkt (np. uzyskiwany podczas egzaminu)**

productive

/prə'dʌktɪv/ (adj) = able to achieve a lot **produktywny**

school subject

/sku:/ (n) = an area of knowledge taught and studied at school **przedmiot szkolny**

Word List

school teacher /sku:l ,ti:tʃə/

(n) = a teacher in primary or secondary education

nauczyciel

(w szkole podstawowej lub średniej)

section /'sekʃən/ (n) = a part of a place or an object **sekcja, częśc**

session /'sesjən/ (n) = a period of time in which we do a particular activity **sesja**

(czas przeznaczony na określona czynność)

special education school

/speʃəl edju'keɪʃən ,sku:l/ (n) = a type of school for students with disabilities or difficulties

szkoła specjalna (dla dzieci z trudnościami poznawczymi)

term /tɜ:m/ (n) = each of the periods that a school year is divided into **semestr**

(w szkole)

vocational college

/vəʊ'keɪʃənəl 'kɔlɪdʒ/ (n) = a college where students are trained in various skills in order to do certain jobs **pomaturalna szkoła zawodowa**

10b

dissertation /dɪsə'teɪʃən/ (n)

= a long formal essay as part of a university degree

dysertacja, rozprawa (np. doktorska)

distracted /dɪ'strækɪtɪd/ (adj) = unable to concentrate because you are bothered by sth **rozproszony, zdekoncentrowany**

resit an exam (phr) = to take an exam again **ponownie**

podejść do egzaminu

state school /steɪt 'sku:l/ (n) = a school which charges no fees for attendance **szkoła państwowia**

10c

academic department

/æk'ademɪk dɪ:pə:tment/

(n) = each of the parts that a college/university is divided into, and is responsible for a given subject **wydział / katedra (na uczelni)**

affordable /'əfɔ:dəbəl/ (adj) = reasonably priced; needing less money to be spent

niedrogi, w rozsądnej cenie

broaden my horizons (phr) = to gain knowledge and experience of sth new and different **poszerzać swoje horyzonty**

campus /'kæmpəs/ (n) = a large area where the university/college buildings, halls of residence, libraries, etc are located **kampus uniwersytecki**

faculty member /fækəlti ,membə/ (n) = each

of the educators who work at a university/college department

członek wydziału (na uniwersytecie)

gap year /gæp ȳər/ (n) = the year between finishing secondary education and starting university, in which some students choose to travel, work, etc **rok przerwy przed pójściem na studia**

hall of residence /hɔ:l ȳər 'rezɪdəns/ (n) = a building where university/college students live **akademik, dom studencki**

higher education /haɪər edju'keɪʃən/ (n) = university/college studies

wyższe studia

motivation /məutə'veɪʃən/ (n)

= inspiration and willingness to keep trying and not to give up **motywacja**

perspective /pə'spektɪv/ (n)

= a way of thinking about sth **perspektywa, punkt widzenia**

scholarship /skɒləʃɪp/ (n) =

an amount of money offered to a good student to pay for their studies

stypendium naukowe

student loan /'stju:dənt ləon/

(n) = an amount of money that a student can borrow to pay for their studies

pożyczka studencka

student society /'stju:dənt sə:səti/ (n)

= an association of university/college students and those who have graduated from the same university/college

klub studencki

students' union /'stju:dənts ju:njən/ (n)

= an association of university/college students providing them with guidance and help and representing their rights

samorząd studencki

tuition fees /tju:'ʃən fi:z/ (pl n)

= the money paid to attend a school, a university or a college **czesne (opłata za pobieraną naukę)**

professional /prə'feʃənəl/

(n) = sb who plays a sport as a job **zawodowiec, profesjonalista**

public /pʌblɪk/ (adj) =

available to everyone (owned by the state)

publiczny, państwoowy

recruit /rɪ'krū:t/ (v) = to get sb to join an organisation

rekrytować, prowadzić nabór

sorority /sɔ:rərəti/ (n) =

an all-female students' club in a university/college in the USA

żeńskie stowarzyszenie studentów w USA

spectator /spektə'reɪtə/ (n) =

sb who watches a sports event **widz**

train /treɪn/ (v) = to do exercises to become better at a sport **trenować**

Unit 11 – Money Matters

11a

auction /ɔ:kʃən/ (n) =

a meeting where items are sold to the person who offers to pay the highest price **aukcja**

banknote /bæŋknəut/ (n) =

a piece of paper money

banknot

borrow (sth from sb) /'bɔ:rəʊ/

(v) = to get sth from sb which you will give back later **pożyczać (coś od kogoś)**

circulate /sɜ:kjəleɪt/ (v) = (of money) to pass from one person to another

(o pieniądzach) puszczać w obieg

commodity money /

kə'mɒdəti ,mʌni/ (n) = money in the form of goods

pieniądz towarowy, placidło

convenient /kən'veniənt/ (adj)

= fitting in with sb's needs

dogodny, praktyczny

copper /'kɒpə/ (n) = a reddish-brown metal **miedź**

detailed /dɪ:tɪəld/ (adj) = having lots of details; intricate **szczegółowy**
forge /fɔ:dʒ/ (v) = to illegally copy money, official documents, etc **podrabiać, fałszować (dokumenty, pieniądze)**
fountain /faʊntn/ (n) = a decorated structure from which a jet of water is sent up into the air **fontanna**
go in for /gəu 'ɪn fə/ (phr v) = to enter (a competition, contest, etc) **wystartować (w zawodach), brać udział (w konkursie)**
go off /gəu 'ɒf/ (phr v) = 1) to explode; 2) to begin making a noise; 3) (of food) to become bad
 1) **ekspłodować,**
 2) **włączyć się (np. o alarmie),**
 3) **(o jedzeniu) zepsuć się**
go on /gəu 'ɒn/ (phr v) = to continue (doing sth)
kontynuować, robić coś dalej
go out of use (phr) = to stop being used **wyjść z użytku**
go through /gəu θru:/ (phr v) = to read/examine in detail **przeanalizować (coś)**
go up /gəu 'ʌp/ (phr v) = to rise/increase **(np. o cenach) wzrastać, podnosić się, iść w górę**
guarantee /gærən'ti:/ (n) = a formal assurance **gwarancja**
in excess of (phr) = more than **tu: ponad, więcej niż**
issue /ɪʃu:/ (v) = to officially produce sth and make it available to the public **emitować, wypuszczać (np. akcje, banknoty itd.), wydawać (np. paszporty)**
lend (sb sth) /lend/ (v) = to give sb sth for a certain time which they will give back to you later **pożyczać (komuś coś)**
mythology /mɪθ'ɒlədʒi/ (n) = a collection of myths from a country/region/religion **mitologia**

native /neɪtɪv/ (adj) = belonging to a place **występujący naturalnie w danym rejonie**
owe (sth [to sb] for sth) /əu/ (v) = to have to pay sb a sum of money for sth you bought **być komuś winnym pieniądze (za coś)**
pay (for sth) /peɪ/ (v) = to give money in return for a product/service **płacić (za coś)**
physical currency (phr) = money in the form of coins and banknotes **pieniądze w formie monet i banknotów**
refund (sb sth) /rɪ'fʌnd/ (v) = to return a sum of money to sb because they are not satisfied with a product/service **zwracać komuś pieniądze za produkt, który nie spełnia jego oczekiwania**
spare change /speə tʃeindʒ/ (n) = coins of low value **drobne na zbytu, drobniaki**
spend (sth on sth) /spend/ (v) = to use a sum of money to buy sth **wydać pieniądze na coś**
stamp (sth with sth) /stæmp/ (v) = to impress a pattern on sth **znakować, stemplować coś, wytłoczyć coś (np. wzór na monetę za pomocą sztanczy)**
transaction /træn'zækʃən/ (n) = the act of buying or selling sth **transakcja (zakupu lub sprzedaży)**
via /vaiə/ (prep) = through **przez**
virtually /vɜ:tʃuəli/ (adv) = almost **tu: niemal, prawie**

11b

afford /əfɔ:d/ (v) = to have enough money to buy sth **mieć na coś pieniądze, móc sobie na coś pozwolić**

attachment /ə'tætʃmənt/ (n) = an extra part that you connect to a machine to do a certain job **tu: nasadka**
hair /heə/ (n) = the fur on an animal's body **tu: sierść**
payment plan /peɪmənt plæn/ (n) = an arrangement for paying the money for a product/service that you've bought **plan rozłożenia płatności, plan spłat (przy zakupie na raty)**
step this way (phr) = walk this way; follow me **proszę iść tądy, proszę pójść za mną**

11c

accessible /ək'sesəbəl/ (adj) = easy to reach **dostępny**
balance /bæləns/ (n) = a sum of money that you have in your bank account **tu: saldo (stan konta)**
bank account /bænk əkaunt/ (n) = an arrangement with a bank in which the bank keeps your money and you can put in and take out money at will **konto bankowe**
change (sth into sth) /tʃeindʒ/ (v) = to give money from one country and receive money of the same value from another country **wymienić (daną walutę na inną)**

currency exchange /'kʌrənsi ɪks, tʃeindʒ/ (n) = the transaction in which you give money from one country and receive money of the same value from another country **wymiana walut**

deposit /dr'pozɪt/ (v) = to put money into your bank account **wpłacić pieniądze na konto**

direct debit /dai'rekt 'debit/ (n) = an arrangement with a bank in which the bank pays your electricity/ phone/water bills, etc directly from your bank account **stałe zlecenie przelewu (z konta bankowego)**

exchange rate /ɪks'tʃeindʒ reɪt/ (n) = the value of a specific currency when changed into another currency **kurs wymiany walut**
flat broke (idm) = having no money at all **kompletnie spłukany, bez grosza**
instalment /ɪn'stə:lment/ (n) = an amount of money paid regularly until you pay off all your debts **rata**
interest rate /ɪntrɪst reɪt/ (n) = the percentage that shows how much money you'll have to pay back to the bank when you borrow money **stopa procentowa**
investment /ɪn'vestmənt/ (n) = using your money to buy sth useful or profitable **inwestycja**
loan /ləun/ (n) = an amount of money that you borrow from the bank **pożyczka**
mobility issues /məʊ'bɪlɪti ,ju:z/ (pl n) = difficulties in moving/walking **problem z poruszaniem się**
mortgage /mɔ:gɪdʒ/ (n) = an amount of money that you borrow from the bank in order to buy a house **hipoteka (kredyt pod zastaw domu lub mieszkani)**
motorised /məʊtə'reɪzd/ (adj) = moving with an electric motor **tu: wyposażony w silnik elektryczny**
overdraft /əʊvə'dra:f/ (n) = a small amount of money that you can withdraw from a bank as a loan when you have no money in your account **debit, przekroczenie stanu konta**
pension /penʃən/ (n) = money paid regularly by the government to old people **emerytura**
receipt /ri'si:t/ (n) = a piece of paper showing that you have paid for goods or services that you've bought **pokwitowanie, paragon**

Word List

retirement fund /rɪ'taɪərmənt fʌnd/ (n) = an amount of money saved so that the people who retire will receive their pension
fundusz emerytalny

save (for sth) /seɪv/ (v) = to put money aside in order to spend it on sth later
oszczędzać (na coś)

spa treatment /spa: t्रɪtmənt/ (n) = the process of relaxation and rejuvenation in a health spa
leczenie uzdrowiskowe

tailor-made outfitting (phr) = making clothes especially for sb
szycie ubrań na miarę

upmarket store (phr) = a shop for rich people
sklep przeznaczony dla zamożnej klienteli

withdraw (sth from sth) /wɪð'drɔ:/ (v) = to take a sum of money out of your bank account or an ATM
wypłacić (pieniądze z konta bankowego)

Culture 11

ambitious /æm'bɪʃəs/ (adj) = desiring success
ambitny

bric-a-brac /brɪk ə,bræk/ (n) = small, decorative, cheap items
bibloty, starocie

car boot sale /ka: 'bu:t ,seɪl/ (n) = an outdoor event in which people sell items that they don't need from the back of their car
sprzedaż rzeczy prosto z bagażników aut

charity shop /tʃærəti ʃɒp/ (n) = a shop that sells second-hand items which people offer, in order to raise money for those in need
sklep z rzeczami używanymi (dochód przeznaczony jest zwykle na cele charytatywne)

come rain or shine (idm) = whatever happens
bez względu na okoliczności/pogodę

delight /drl'aɪt/ (n) = a pleasure
wielka przyjemność, rozkosz

flea market /fli: mɑ:kɪt/ (n) = an open market where second-hand goods are sold
pchli targ

haggle (with sb) /hægəl/ (v) = to argue with sb about the price of an item
targować się (z kimś)

incredibly /ɪn'kredəblɪ/ (adv) = extremely
niesamowicie, niewiarygodnie

institution /ɪnstrɪ'tju:ʃən/ (n) = a practice that has been established and is considered part of everyday life
instytucja (tutaj tradycyjna i powszechna praktyka, stanowiąca część codziennego życia)

jumble sale /dʒʌmbəl seɪl/ (n) = the sale of used clothes, toys, books, etc in order to raise money for a charity
wyprzedaż rzeczy używanych (zwykle na cele dobrotczynne)

originally /ə'rɪdʒɪnəlɪ/ (adv) = in the beginning
początkowo, pierwotnie

pitch /pɪtʃ/ (n) = a point in an open area where sb can sell things to people
stoisko handlującego na ulicy

priest /pri:st/ (n) = a religious leader
ksiądz

raise (money) /reɪz/ (v) = to collect (money)
zbierać (pieniądze)

regular /regjʊlə/ (n) = sb who often visits a place
stały klient

root (through sth) /ru:t/ (v) = to search for sth through a number of items
grzebać w czymś (np. w różnych towarzach wystawionych na sprzedaż), przeszukać coś

set up /set 'Ap/ (phr v) = to arrange sth
tu: ustawić

term /tɜ:m/ (n) = a phrase
określenie, pojęcie, wyrażenie

vintage /'vɪntɪdʒ/ (adj) = of the past and of high quality
klasyczny, stylowy i wysokiej jakości

wares /weəz/ (pl n) = items sold in an open market
towary

Unit 12 – Earth: SOS

12a

acid rain /æsɪd 'reɪn/ (n) = rain polluted by harmful chemical substances
kwaśny deszcz

adapt (to sth) /ə'dæpt/ (v) = to change in order to fit particular conditions
adaptować, przystosować się (do czegoś)

adopt /ə'dɒpt/ (v) = to take on a specific manner of behaviour
przyjąć (np. postawy)

affect /ə'fekt/ (v) = to cause changes to occur in sth
oddziaływać na, mieć wpływ na

burrow /'bʌrəʊ/ (n) = an underground home of animals
nora, jama

climate /klaimat/ (n) = the typical weather conditions in a particular place
klimat

communicate /kə'mju:nɪkeɪt/ (v) = to exchange information
komunikować się (z kimś)

council /kaʊnsəl/ (n) = a group of people elected to govern a city or town
rada (np. miejska)

distract (sb from sth) /dɪ'strækt/ (v) = to make sb/sth unable to concentrate on sth
rozpraszać, dekoncentrować (kogoś)

disturb /dɪ'stɜ:b/ (v) = to interfere with the normal function of sth/sb
przeszkadzać, zakłócać, zaburzać

drill /drɪl/ (n) = a tool for making holes in sth
wiertlo

expose (sb to sth) /ɪk'spəuz/ (v) = to put sb in a dangerous situation and leave them unprotected
wystawiać, narzązać, eksponować (kogoś na coś)

fog /fɒg/ (n) = a cloud near the ground
mgiła

gas well /gæs wel/ (n) = a deep hole in the ground from which we obtain natural gas
szyb wiertniczy służący do wydobywania gazu

generate /dʒenə'reɪt/ (v) = to create
wytwarzać, produkować, generować

global warming /gləʊbəl 'wɔ:rmɪŋ/ (n) = the gradual increase in the Earth's temperature caused by pollution
globalne ocieplenie

greenhouse effect /grɪ:nhaʊs ɪfekt/ (n) = the process in which atmospheric gases result in trapping the heat in the atmosphere
efekt cieplarniany

habitat destruction /hæbɪtāt̩ ˌdɪstrəkʃən/ (n) = the process of destroying the natural home of plants and animals
niszczanie naturalnych siedlisk zwierząt i roślin

influence /'ɪnfluəns/ (v) = to affect sb's way of thinking and behaviour
wpływająć na

interact /ɪn'ter'ækɪt/ (v) = to communicate
komunikować się z kimś, nawiązywać kontakty

litter /'lɪtə/ (n) = rubbish
śmieci

mating call /'meɪtɪŋ kɔ:l/ (n)

= the sound that a male animal makes to attract a female one
zew godowy

migration route /mɪgr'eɪʃən ru:t/ (n) = the way that a large number of animals follow when travelling from one place to another
szlak migracji zwierząt

motorway /məʊtə'wei/ (n) = a highway
autostrada

navigate /nævɪgeɪt/ (v) = to find your way at sea
nawigować (np. na morzu lub oceanie)

noise barrier /nɔɪz bəriə/ (n) = a sound wall **ekran dźwiękochłonny**

oil spill /oɪl spɪl/ (n) = an amount of oil that has leaked into the sea by accident **wyciek ropy**

plastic waste /plæstɪk 'weɪst/ (n) = unwanted plastic materials thrown away
odpady plastikowe

pollution /pə'lju:ʃən/ (n) = harmful substances in the environment
zanieczyszczenie

propose /prə'pəʊz/ (v) = to intend to do sth **tu: zamierzać**

put in /,put 'ɪn/ (phr v) = to give time or effort to sth **włożyć (tu: wysiłek), poświęcać czas**

put off /,put 'ɒf/ (phr v) = 1) to postpone; 2) to make sb dislike sth **1) odłożyć na później, 2) zniechęcać kogoś do czegoś**

put up /,put 'ʌp/ (phr v) = 1) to increase the price or value of sth; 2) to build sth **1) zwiększyć cenę lub wartość czegoś, 2) wznieść, zbudować coś**

put up with /,put 'ʌp wɪð/ (phr v) = to tolerate sth **tolerować (kogoś/coś), wytrzymywać z (kimś/czymś)**

result /rɪ'zʌlt/ (n) = the outcome of sth **wynik, rezultat**

severely /sɪ'verəli/ (adv) = in a very serious way **ciężko, poważnie**

sleep pattern /sli:p pætən/ (n) = a person's or animal's normal sleeping schedule **dobowy rytm snu (u ludzi i zwierząt)**

social /'səʊʃəl/ (adj) = wanting companionship **towarzyski**

urban /'z:bən/ (adj) = of a town or city **miejski**

vehicle /vɪ:kəl/ (n) = a car, a bus, a lorry, etc **pojazd**

vital /vaɪtl/ (adj) = very important **istotny, bardzo ważny**

12b

angle /'æŋgəl/ (n) = a corner **kąt, załek**

crooked /krʊkɪd/ (adj) = bent **krzywy**

fishing line /'fɪʃɪŋ laɪn/ (n) = a very strong thread for catching fish **żylka wędkarska**

hanger-on /'hæŋər 'ɒn/ (n) = sb socialising with rich and important persons in order to take advantage of this **pochlebca (osoba nawiązująca kontakty z ważnymi lub bogatymi ludźmi, aby odnieść korzyść z takiej znajomości)**

issue /'ɪʃu:/ (n) = a serious matter; a problem **sprawa, kwestia**

leftover /'lefteəvər/ (adj) = that has remained after the rest has been used up **pozostały (np. o jedzeniu, które zostało po posiłku)**

passer-by /'pa:sər 'baɪ/ (n) = a person walking past sb or sth **przechodzień**

remind (sb of sth) /rɪ'maɪnd/ (v) = to cause sb to think of sth because of a similarity **przypominać (komuś o czymś)**

spider web /'spaɪdər web/ (n) = the net of thin threads made by a spider **siec pajęcza, pajęczyna**

tree trunk /'tri: trʌŋk/ (n) = the body of a tree **pień drzewa**

wander /'wɒndə/ (v) = to walk around in a relaxed way **wędrować, włóczyć się, szwendać się**

12c

be associated with sth (phr) = to have a certain connection to sth **być związanym z (kimś/czymś)**

biodegradable /baɪədəbi'grɛdəbəl/ (adj) = (of a substance) that breaks down naturally **biodegradowalny (ulegający rozpadowi biologicznemu)**

break down /breɪk 'daʊn/ (phr v) = to decompose gradually **rozkładać się, gnić**

breathing problems /'bri:θɪŋ prɒbləmz/ (pl n) = difficulty in taking air in **problem z oddychaniem**

crops /krɒps/ (pl n) = cereals, fruits and vegetables grown by farmers for sale **uprawy (owoców, zbóż, warzyw)**

factory filter /'fækτəri ,filtə/ (n) = an item placed in factory chimneys in order to remove harmful substances from the smoke emitted through them **filtr w kominie fabrycznym (zatrzymujący szkodliwe substancje)**

fertiliser /'fɜ:tɪlaɪzə/ (n) = a natural or chemical substance added to the soil to help plants grow **nawóz**

industrial chemicals /ɪndʌstrɪəl 'kemikəlz/ (pl n) = dangerous substances produced or used in industry **chemikalia używane lub produkowane przez przemysł**

landfill /'lændflɪ/ (n) = a huge deep hole for burying rubbish **wysypisko śmieci**

litter bin /'lɪtə bɪn/ (n) = a container in a public place for putting rubbish in **pojemnik na śmieci**

pesticide /'pestɪsaɪd/ (n) = a substance for killing insects which destroy crops **pestycyd**

plastic waste /plæstɪk 'weɪst/ (n) = unwanted plastic materials thrown away **odpady plastikowe**

stove /'stəʊv/ (n) = an appliance for cooking **kuchenka**

threaten /'θretn/ (v) = to put sb/sth in danger **zagrażać**

Culture 12

database /dætəbæs/ (n) = an organised set of electronic data **baza danych**

encouraging /ɪn'kʌrɪdʒɪŋ/ (adj)

= positive **zachęcający**

in response to sth (phr) = in answer to sth; in reaction to sth **w odpowiedzi na**

irresponsible /

,ɪr'spɒnsəbəl/ (adj) = careless; inconsiderate

nieodpowiedzialny

motto /'mɒtəʊ/ (n) = a slogan **motto, dewiza, hasło**

target /'ta:gɪt/ (v) = to decide on your aim **obierać, brać za cel**

Values D:

Moderation

equation /'ekweɪʒən/ (n) = a situation in which two or more factors need to be taken into consideration **równanie**

healthy /'helθi/ (adj) = (of a bank account) containing a reasonable amount of money **(o koncie bankowym) zrównoważone (z rozsądnią rezerwą dostępnych środków)**

pinch pennies (idm) = to avoid spending much money **oszczędzać, liczyć się z każdym groszem**

shop around /'ʃɒp ə'raund/ (phr v) = to visit different shops to compare the price and quality of a similar product **porównywać ceny i jakość produktów w różnych sklepach**

splash out (on sth) /splæʃ 'aut/ (phr v) = to spend money (on sth) without worrying about the amount **rozrzutnie wydawać na coś pieniędze**

Public Speaking Skills D

burst out laughing (phr) = to suddenly start laughing **wybuchać śmiechem**

Word List

communal kitchen (phr) = the kitchen in the building where university students live

wspólna kuchnia (zwykle w akademiku)

define /dɪ'fɜːm/ (v) = to characterise sb określić, charakteryzować (kogoś/ coś)

door knob /dɔː nɒb/ (n) = a round object on a door which you turn in order to open the door **galka u drzwi (rodzaj klamki)**

dread /dred/ (v) = to be anxious about sth that you expect to happen **bać się, lękać się**

give sb support (phr) = to provide sb with help and encouragement, especially in a difficult situation **wsparcie kogoś**

ice breaker /aɪs ,breɪkə/ (n) = an act that makes people feel comfortable with each other when they meet for the first time **gest powodujący rozluźnienie atmosfery podczas pierwszego spotkania**

optimistic /,ɒptɪ'mɪstɪk/ (adj) = always looking at the positive side of things **optymistyczny**

study load /'stʌdi ləʊd/ (n) = the large amount of work you have to do and the time you have to spend in order to learn each subject at school, each module at a university, etc **obciążenie nauką (w szkole, na uczelni itd.)**

CLIL A Geography

category /kætəgəri/ (n) = a type **kategoria**

crippling /'kriplɪŋ/ (adj) = causing irreparable damage **wyniszczający, ruinujący**

disruptive /dɪs'rʌptɪv/ (adj) = causing trouble **destrukcyjny, zakłócający**

normalne funkcjonowanie **function** /fʌŋkʃən/ (v) = to work działać, funkcjonować

inch /ɪntʃ/ (n) = a unit for measuring length, which is about two and a half centimetres **cal (2.54 cm)**

invisible /ɪn'veɪzəbəl/ (adj) = impossible to see **niewidzialny, niewidoczny**

layer /'leɪə/ (n) = each of a number of substances, one on top of the other **warstwa**

measure /meʒə/ (v) = to have as a length/height/weight, etc **mierzyć, mieć określone wymiary**

nuisance /njuːsəns/ (n) = annoyance **niedogodność, utrapienie**

occur /ə'kɜː/ (v) = to happen **wystąpić, mieć miejsce, pojawić się**

pole /pəʊl/ (n) = a tall round piece of wood that supports electricity wires **słup**

pound /paʊnd/ (n) = a unit for measuring weight, which is about half a kilo **funt (0.45 kg)**

process /prəʊses/ (n) = a series of changes **proces (seria zmian)**

thaw /θəʊ:/ (n) = a period of warm weather that causes snow and ice to melt **odwilż**

CLIL B Biology

bump /bʌmp/ (n) = a small raised area **tu: guzek, gula, brodawka**

chew /tʃu:/ (v) = to use the teeth to break food up **żuć, przeżuwać, gryźć**

detect /dɪ'tekt/ (v) = to sense sth **dostrzec, zauważać, wykryć**

harmful /ha:mfl/ (adj) = causing harm **szkodliwy**

identify /aɪ'dentɪfaɪ/ (v) = to understand what sth is **rozpoznać, zidentyfikować**

liquidised /lɪkwidəɪzəd/ (adj) = that has been made into liquid **zmieniony w stan płynny**

olfactory system /ɒlfækٹəri 'sistema/ (n) = the organs of the body connected with the sense of smell **system narządów odpowiadający za powonienie, układ węchowy**

rotten /rɒtn/ (adj) = (of food) bad **(o żywności) zepsuty, zgniły**

seaweed /si:wɪ:d/ (n) = a sea plant **wodorost**

sensory organ /sensəri 'ɔ:gən/ (n) = each part of our body relating to the senses of sight, hearing, taste, smell and touch **narząd zmysłu**

signify /sɪgnɪfai/ (v) = to show **oznaczać, znaczyć**

trigger /trɪgə/ (v) = to activate sth **wywoływać, prowokować**

CLIL C Literature

admiration /ædmɪ'reɪʃən/ (n) = respect; approval **podziw, zachwyt**

ascend /ə'send/ (v) = to go up **wznosić się, wspinąć się, iść w górę**

authority /ɔ:tθrəti/ (n) = the impression of being in charge **władza, autorytet**

bland /blænd/ (adj) = unexciting **nijaki, bezbarwny**

commonplace /kɒmənpleɪs/ (adj) = that is not special or extraordinary **zwyczajny, pospolity**

deduce /dr'dju:s/ (v) = to draw a conclusion **dedukować, wnioskować**

duo /duːəʊ/ (n) = a pair **duet**

glance /gla:ns/ (n) = a quick look **zerknięcie, rzut oka**

malicious /mə'lɪʃəs/ (adj) = intending harm; rather cruel **złośliwy**

marine sergeant /mə'rei:n ,sə:dʒənt/ (n) = a low military rank in the Marine Corps **sierżant marynarki wojennej**

military posture /mɪlɪtəri 'pɔːstʃə/ (n) = the position of the body appropriate for a member of the armed forces **żołnierska postura**

rapidly /ræpidli/ (adv) = quickly **sztywnie**

salute /sə'lut/ (n) = a military greeting **salut, salutowanie**

sideburns /saɪdbɜːnz/ (pl n) = hair grown on the face in front of a man's ears **baki, bokobrody**

trade /treɪd/ (n) = a job **tu: zawód, fach**

verify /verɪfai/ (v) = to prove the truth of sth; to confirm sth **potwierdzać, weryfikować, sprawdzać**

CLIL D Economics

come into existence (phr) = to start to be real **powstać, zaistnieć**

confidence /kɒnfɪdəns/ (n) = self-assurance **peewnosc siebie**

debit card /debit ka:d/ (n) = a plastic card for buying goods and services with money withdrawn from your bank account **karta debetowa**

financial crisis (phr) = a problematic situation relating to money **kryzys finansowy**

network /netwɜːk/ (n) = an interconnected system of computers **tu: sieć komputerowa**

profit /prɒfit/ (n) = money earned from a sale **zysk**

pseudonym /sju:dənɪm/ (n) = a fake name that mostly artists use **pseudonim**

stable /'steɪbəl/ (adj) = steady **stabilny**

transaction /træn'zækʃən/ (n) = a purchase and a payment **transakcja**

unidentified /,ʌnɪd'entɪfaɪd/ (adj) = unknown **nieznany, niezidentyfikowany**

update /ʌp'deɪt/ (v) = to record all information up to today **aktualniać**

virtual /'vɜːtʃuəl/ (adj) = existing only online **wirtualny**